

**A Budapesti Történeti Múzeum
2021. évi
gazdálkodásának értékelése**

BEVEZETŐ

A Budapesti Történeti Múzeum, amelyet az Aquincumi Múzeum, a Vármúzeum, a Kiscelli Múzeum és a Budapest Galéria mint tagintézmények alkotnak, az őskortól napjainkig tartó időszakokból gyűjti és őrzi a hazai és a fővárosi régészeti, történeti és művészeti emlékeket. Elsődleges feladata a gyűjteményeiben található tárgyi és szellemi örökség kutatása, tudományos megalapozottságú újraértelmezése, kiállítása, és hozzáférhetővé tétele. Érzékenyen reagál a főváros társadalmi, kulturális és épített örökségének változásaira, aktívan részt vesz a kulturális örökségvédelemben és Budapest jövőjének alakításában. Célja a városi és helyi identitások erősítése, ennek elérése érdekében párbeszédet kezdeményez a városi intézményekkel és a civil társadalmat képviselő csoportokkal. A kortárs szellemi áramlatokra nyitott, sokoldalú tudományos műhely, amely korszerű muzeológiai szemlélettel, hitelesen, magas szakmai színvonalon, ugyanakkor közérthetően tárja a látogatók elé és teszi átélhetővé a múlt és a jelen emlékeit. Törekszik arra, hogy a társadalom minden rétege számára elérhető legyen, a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élők társadalmi integrációját speciális programok szervezésével segíti elő. A környezettudatosságot és társadalmi felelősségvállalást alapvető értéknek tartja, szakmai és társadalmi etikai szempontok szem előtt tartásával határozza meg

A múzeum likviditása a gazdasági helyzet nehézségei ellenére is stabil maradt a 2021. évben. A fenntartó támogatásával biztosított volt a működéshez szükséges forrás.

A BTM 2021. évi működését alapvetően meghatározták

- 1) a pandémia járvánnyal együtt járó zárva tartás és következményei
- 2) SZIT (Szent István Terem), DÖSZ (Déli Összekötő Szárny)
- 3) raktározási problémák
- 4) a szervezeti átalakulás függő helyzetben
- 5) kollektív szerződés
- 6) folyamatelemzések

- 1) **A pandémia** kialakulása nyomán hozott kormányzati intézkedések következtében az intézmény 2020 őszétől folyamatosan között zárva tartott egészen 2021 május-június hónapig. Mindez a tervezett kiállítási és rendezvényprogram borulásához, események elmaradásához, áttekintéséhez vezetett. Az óvatosságnak köszönhetően a látogatószám teljesülése 87%. A működési bevételeiben a pandémia miatt, öt hónapot elérő zárva tartás miatt jelentős csökkenés látható, a tervezetthez képest 59 %-os volt a teljesítés. A pandémia számos belső szabályzat és főigazgatói utasítás jogszabályok generálta és a belső működésnek megfelelő módosítását, illetve kiadását jelentette 2021-ben is.
- 2) **SZIT** - 2020 augusztus 20-án nyílt meg a Budavári Palota déli összekötő szárnyában a Szent István terem. A működést szabályozó tárgyalások 2021-ben heti, sokszor napi rendszerességgel zajlottak a Várkapitányság és a BTM különböző területekért felelős munkatársai között. Az előkészületek eredményeként a működés szinte zavartalan volt az év hátralévő részében.

- 3) Évtizedes probléma megoldása kezdett körvonalazódni 2020-ban azzal, hogy a múzeumi **műtárgy-raktárak** zsúfoltságának felszámolására a fenntartó egy új raktár-helyszínt jelölt ki a IV. kerületi Baross utcában. Az épület felmérésére és statikai állapotának vizsgálatára 2020 utolsó negyedévében került sor. A funkciók tervezése alapján megtörténik az építési engedélyezési terv elkészítése, valamint vele párhuzamosan, a műtárgyállomány költöztetéséhez szükséges előkészítő lépések pontos megtervezése.
- 4) A 2021-es évben sem történt meg a BTM új **Szervezeti és Működési Szabályzatának** fenntartó általi rendezése.
- 5) 2021-ben elkészült a BTM új **Kollektív Szerződése**, amelyet a munkáltató és a KKDSZ helyi szervezete egyeztetései alapján mindkét fél aláírt. Valamint megkezdte munkáját a BTM Üzemi Tanácsa.
- 6) 2021-ben a megkezdődött a **múzeumi folyamatok** felmérése, első ütemben a múzeumi spektrum szerinti tíz szakmai főfolyamat azonosítása, leírása. A folyamatok pontos azonosítása szükséges az ügyvitel hatékony szervezéséhez. A szakmai folyamatok leírása mellett azonban bizonyosságot nyert, hogy az ügyviteli folyamatok elavultak és túlbürokratizáltak, így először azok optimalizálása szükséges az iratkezelési szoftver teljeskörű bevezetése előtt. Ezt a folyamatot 2021 év elején indítottuk.

Jogszabályban rögzített alap(szak)feladathoz kapcsolódó tárgyévi eredmények bemutatása

A BTM 2021-ben az alábbi jogszabályban rögzített feladatait teljesítette.

- a) *célzott programjaival elősegíti a kulturális értékekhez való szélesebb körű hozzáférés javítását, ennek keretében a hátrányos helyzetű területek és csoportok felzárkózását,*

A BTM 2021-ben jelentős hangsúlyt fektettünk a múzeumpedagógia fejlesztésére különösen a Vármúzeumban. Új órákat dolgoztunk ki, közvetlen kapcsolatot építettünk ki több oktatási intézménnyel, felvettük a kapcsolatot a KLIKK-kel a további kapcsolatok kiépítése céljából.

- b) *olyan programokat szervez, amelyek alkalmasak a szemléletformálásra, így jelentős mértékben hozzájárulnak a toleranciára neveléshez, a diszkrimináció csökkentéséhez, valamint*

A BTM 2021-ben a PÉLI-projekt keretében kiemelten foglalkozott a budapesti roma közösséggel, programokkal, múzeumpedagógiai foglalkozásokkal szólítottuk meg a roma közösségeket.

- b) *fogadó szervezetként részt vesz az iskolai közösségi szolgálat teljesítésében, valamint*

A BTM 2021-ben hangsúlyt fektetett az iskolai közösségi szolgálatot a BTM-ben teljesíteni akaró iskolások fogadására.

Szakmai, tudományos tevékenység

A BTM 2021-es legfontosabb feladata a 3 évre szóló intézményi és részstratégiák mentén a kitűzött célok megvalósítása.

A szolgáltató területeken a legfontosabb feladat 2021-ben az intézményen belüli integráció megvalósítása és összehangolt, de a sokszínűség elvén alapuló működés megteremtése.

Tárgyévi kiemelt szakmai feladatok

Kiemelt projekt volt 2021-ben Péli Tamás Születés című pannójának a BTM Vármúzeumban történő kiállítása, amelyet a múzeum az OFF Biennále csapatával közösen valósított meg. A projekt alapcélja volt Péli Tamás művének végleges elhelyezéséhez hozzájárulni. A beszámoló írása idején elmondhatjuk, hogy ez megvalósulni látszik, mert a Magyar Nemzeti Galéria várhatóan gyűjteménybe veszi a pannót.

Kiemelt feladat volt a múzeumi folyamatok (múzeumi spektrum) azonosítása, ami részben, szakmai tekintetben elkezdődött, viszont az ügykezelés tekintetében átfogó, az egész múzeumi munkamenetre kiterjedő racionalizálásra lesz szükség 2022-ben. Csatlakoztunk az *Iskolakapun Kívüli Tevékenység* elnevezésű fővárosi kezdeményezéshez (voucher program) is. 2021 végén csatlakoztunk a *Lázár Ervin Programhoz*, amelynek során a BTM Vármúzeum 1000 diák részére vállalta múzeumpedagógiai programok megvalósítását a 2022. január-tól májusig tartó időszakban.

Tovább zajlott a középvezetők beiskolázása, három fő vett részt a MOKK vezetőképző képzésén.

Szakmai, tudományos tevékenység

VÁRMÚZEUM

A Középkori Főosztály 2021-ben is folytatta a korábban megkezdett tudományos munkáját. A legfontosabb a főváros történetének kutatása és a régészeti örökség feltárása a honfoglalás korától a török kor végéig. A kutatásait a múzeum saját, illetve más tudományos folyóirataiban közölte, online és offline előadásokon mutatta be. 2021-ben folytatódott a Középpontban a középkor kiállítás-sorozat, amely az elmúlt év legszebb régészeti leletei, legérdekesebb ásatásait mutatja be.

BUDAPEST GALÉRIA

A Budapest Galéria két osztályból áll: míg a Kiállítási Osztály kortárs művészeti kiállítások kitalálásával és megszervezésével foglalkozik, addig a Köztéri Művészeti Alkotások Osztálya a Főváros tulajdonában lévő köztéri szobrok állításával, karbantartásával. A Kiállítási Osztályhoz köthető kutatások a bemutatott kiállítások témáihoz illeszkednek, azokat készítik elő. Ugyan valamilyen mértékben minden kiállításunkat kutatás előzi meg, ezek azonban nem illeszkednek a klasszikus, hosszú távú tudományos kutatás paramétereire, inkább a művészeti kutatás sajátosságaihoz állnak közel.

A Budapest Galériában minden évben több olyan kiállítás kerül bemutatásra, amely a témában végzett alap kutatás eredménye. 2021 folyamán a *Mozgásban - A Budapest Tánciskola* című kiállítás dolgozott fel olyan témát, amely elsőként e kiállítás keretében került a szakmai és a szélesebb közönség látóterébe. A kiállítás egy intézménytörténeti alap kutatás, ami a tánciskola múltját archív anyagokon és dokumentumokon keresztül mutatja be, és számos kísérőprogrammal kapcsolta a jelenhez. Az ezzel párhuzamosan zajló *És a falakat bőrnek nézed* című kiállítás folytatta azt a kiállítási tematikát, melyben napjaink válsághelyzetére érkező különböző művészi reakciókat vizsgálja és kutatja a kurátor - jelen esetben ez a tánc és a mozgás rituális jellege volt. A *Mikrotómia* című kiállításunk pedig a kortárs festészet aktuális kérdéseit és a médium újraértelmezését vizsgálta, amely szintén több korábbi kiállítási előzményre vezet vissza.

Mindezek mellett fontos, hogy szinte minden kiállításban megjelenik a résztvevő művészek által folytatott ún. „művészeti kutatás” (artistic research) folyamata, melynek értelmében a művészek olyan, gyakran valamilyen társadalmi, gazdasági stb. jelenségre reflektáló munkákat hoznak létre, melyekhez előzetesen kutató tevékenységet folytatnak, a kutatás folyamatára reflektálnak és akár évekig vizsgálják egy témát különböző nézőpontból. Mind az egyéni mind a csoportos kiállításaink esetében fontosnak tartjuk, hogy lehetőséget biztosítsunk a résztvevő művészeknek aktuális művészi kutatásuk továbbfejlesztéséhez. Erre jó példa Ulbert Ádám DLA kutatásához kapcsolódó új műve az *Elfelejtett tudások jegyzéke* kiállításához, Molnár Judit Lilla szintén DLA kutatáshoz kapcsolódó installációi a *Tervezett véletlen* kiállításnál vagy Horváth Gideon szintén új videója az *És a falakat bőrnek nézed* kiállítás esetében.

2021-ben tudott megnyílni a tavalyról elhalasztott *Osztapenko, maradhat? (Rendszerváltás 30)* című kiállítás is, melynek alapját a Budapest Galéria Köztéri Művészetek Alkotása Osztály archívumában található dokumentumok, levelezések, valamint a Fővárosi Levéltárban található fényképdokumentációja alkotta. A Budapest Galéria több munkatársa részt vett interjúkészítés és tanulmányírás formájában a Háborúban megerőszakolt nők emlékműprojektben is.

A Köztéri Művészeti Alkotások Osztálya az éves szoborfelújítások során - szükség szerint - kutatómunkát is végez, például levéltári források, korábbi restaurálás(ok) dokumentációjának feltárásával. Ez utóbbira példa a 2021 folyamán felújított Mária téri Immaculata-oszlop, ahol a kutatásoknak köszönhetően sikerült az eredeti (latin nyelvű) szöveget rekonstruálni. Szintén feladat volt archív felvételek felkutatása a minél hitelesebb rekonstrukció érdekében úgy, ahogy a XXII. kerületi Hosszúhegy téren álló Nepomuki Szent János-szobor esetében is. Összefoglaló készült az ideiglenes covid-emlékmű kapcsán a fővárosi ún. "járványszobrokról": I. ker., Szentháromság tér, Szentháromság-oszlop, III. ker., Szentlélek tér, Szentháromság-emlékmű, V. ker., Szervita tér, Immaculata-kegyoszlop.

Egyik munkatársunk doktori fokozat megítélésében részesült. (ELTE-BTK Filozófiai tudományok, Film, média és kultúraelmélet szakterületen).

KISCELLI MÚZEUM - FŐVÁROSI KÉPTÁR

Fővárosi Képtár

2021-ben a Fővárosi Képtár munkatársai a tudományos kutatást két irányban folytatták: egyrészt a gyűjteményben őrzött tárgyakra koncentráltak annak érdekében, hogy ezeket oktatási és népszerűsítési célból közre lehessen adni, másrészt a következő kiállításai projektekre készültek.

1.) Gyűjteménybe került műtárgyak kutatása és leírása a KDS és oktatási, online publikációs projektekhez

2.) 2021-ben megvalósuló kiállításokhoz kapcsolódó kutatások:

- Bicskei Éva: Akadémia (Körbejárás) című kiállításához két kötetes magyar nyelvű katalógus készült.

- 60 év alatt a Föld körül. Az Európai Iskola grafikái a Makarius-Müller gyűjteményből című kiállításához kapcsolódó kutatási eredményeket a BTM Kiscelli Múzeum Fővárosi Képtár egy magyar és egy angol nyelvű katalógusban adta közre.

3.) 2022-ben megvalósuló kiállításokhoz kapcsolódó kutatások:

Gerhes Gábor Atlas című kiállítás 2022. január végén nyílik a Kiscelli Múzeum Templomterében. A kiállításához magyar és angol nyelvű katalógus készül, megjelenik 2022 februárjában.

- 2022 novemberében nyílik Mácsai István kiállítása a Kiscelli Múzeum Templomterében. Az életmű feldolgozása interdiszciplináris megközelítést igényel, a kutatás és a hagyaték feldolgozása előrehaladott. A kiállításról katalógus jelenik meg 2022 végén.
 - 2022 márciusában Balatonfüreden a Vaszary Galériában az EKF felvezető programjaként kerül sor egy nagyszabású gyűjteményi bemutatóra. A Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig. Válogatás a Fővárosi Képtár modern gyűjteményéből című kiállításon 120 műtárgyat mutatunk be, a tárlat egy évig lesz látható. A válogatásban, a koncepció kidolgozásában és a szövegek megírásában a képtár összes munkatársa részt vesz, a kutatás már 2021-ben megkezdődött.
- 4.) 2023-ban megvalósuló kiállításokhoz kapcsolódó kutatások:
2021-ben tovább folyt Haborúban megerősökolt nők-projekt előkészítése.

Újkori Várostarténeti Főosztály:

2021 júniusában nyílt meg a Kiscelli Múzeum sziklapincéjében a fővárosi csatornázás kultúrtörténetét bemutató időszaki kiállításunk Kloáka, kanális, klozet címmel. A kiállításához kapcsolódóan 2021. december elején jelent meg a kiállítási vezető.

- Az építészeti gyűjteményben 2021-es évben az 1945 utáni magyar építészet kutatása és dokumentálása zajlott. Épületenként 200-250 fotóval dokumentáltak a Virtuális leletmentés projekt számára 4 épületet (MCC Somlói úti épülete, Fontana áruház, Budapest Könyéki Törvénysszék, Gellért Szálló). A korábban dokumentáltak közül 3 épületet vált a honlapon elérhetővé. A budapesti Főpolgármesteri Hivatal Várostervezési főosztálya felkérésére részt vettünk az Építészeti Értékvédelmi Csoport helyi védettséget előkészítő munkájában.
- Előzetes kutatás zajlott a Tel-Avivba tervezett, de meg nem valósult „Építészeti kiállítás”-hoz. Előzetes kutatás a 2022-re tervezett „Kutya kiállítás”-hoz.

AQUINCUMI MÚZEUM

A BTM Aquincumi Múzeum két régészeti főosztályának (Ókortörténeti, valamint az Ős- és Népvándorlaskori Főosztály) elsődleges feladata továbbra is Budapest ős- és népvándorlás, valamint római kori régészeti örökségének megőrzése, megmentése és feltárása, valamint az ezekhez kapcsolódó dokumentációs, nyilvántartási kötelezettségek ellátása. Emellett kiemelt fontosságú a társadalmi hasznosítás feladatköre, mely publikációs tevékenységek, internetes és sajtómegjelenések, kiállítások, plakátok stb. keretében valósul meg. Az utóbbi évektől nagy energiát fektetünk a két Főosztály gyűjteményeinek és azok nyilvántartásának teljeskörű digitalizálásának megvalósításába, munkáik összehangolására.

Az Ős- és Népvándorlaskori, valamint az Ókortörténeti Főosztály munkatársai elsősorban a Főváros területén egykor létezett ős- és római, illetve népvándorlaskori településrészek és a határvédelmi rendszer /limes/topográfiai kutatásait irányítják, illetve vesznek abban részt. Ezen topográfiai kutatások alapját a kollégák által vezetett régészeti feltárások és az azokból kinyert információ és leletanyag képezi, amely 130 éve gyarapítja tudásunk a Főváros őskori előzményéről, római kori városelődjéről és a népvándorlaskori tovább élésről. A fentiekén túl egyedi tárgyak kutatása (pl. kerámia, fémleletek, feliratos és faragott kőanyag, falfestmények, mozaikok stb.) képezik a kollégák kutatási témáit.

Az Ókortörténeti Főosztály tekintetében 2021-es évben – részben a tavalyi kutatási témákhoz kapcsolódva – folytatódtak a topográfiai kutatások (elsősorban a III. és XI. kerületi lelőhelyeken), az

aquincumi mozaikok, kőemlékek, kerámiaanyagok és az legiotábor vizsgálata. Az Ős- és Népvándorláskori Főosztályon három munkatárs folytatja PhD tanulmányait, egy fő vesz részt OTKA projektben társkutatóként, egy pedig egy nemzetközi MTA Lendület-kutatócsoport tagja. A Magyar Nemzeti Múzeummal és az ELTE Régészettudományi Intézettel közös topográfiai kutatási projekt keretében a XXIII. ker. Soroksár-Várhegy lelőhely fémkereső műszeres leletfelderítési és terepbejárasi programja 2021-ben is folytatódott.

Közönségprogramok, ismeretterjesztés, rendezvények

KISCELLI MÚZEUM – FŐVÁROSI KÉPTÁR

2021 első felében zárva volt a múzeum, így a közművelődési tevékenység az online térbe, a gyermek- és családi programok a szabadba helyeződtek át. A közösségi médiában és honlapon közzétett sorozatok olyanokat is elértek, akik még nem jártak a múzeumban, így új “követőkkel” bővült a közönségünk. Június 1-én két kiállítással nyílt újra a múzeum, majd a Múzeumok Éjszakáján a fél éven át tartó, időszaki csatornatörténeti kiállításunk is megnyílt. Ezekhez tárlatvezetéssel, szakmai napokkal, egész napos családi programokkal, múzeumpedagógiai foglalkozásokkal vártuk az közönséget. A folyamatos érdeklődésnek köszönhetően a sajtóban is nagy visszhangot kapott kiállítás új látogatókat vonzott, így év végére a múzeum teljes látogatószáma idén újra rekordot döntött.

Nyártól kezdve a minden évben megrendezett, offline rendezvényeink is sorra megvalósultak, a Múzeumok Éjszakája után az óbudai intézmények közös szervezésében létrejövő KultÉj, a nyárbúcsúztató Kiscelli Nap és a karácsonyi Kiscelli Advent.

Ennek fényében elmondható, hogy mind az intézmény küldetéséhez mind stratégiájához való igazodás sikeresnek bizonyult, a Kiscelli Múzeum népszerűsége tovább növekedett.

2020-ban múzeumi gyűjtemények virtuális elérhetőségének fejlesztésére nyújtottunk be pályázatot az NKA-hoz, amelyre 1.200.000 Ft támogatást kapott a Fővárosi Képtár. A pályázatnak köszönhetően a gyűjtemény száz kiemelkedő műalkotásának, szakirodalmi jegyzékkel ellátott részletes elemzése magyar és angol nyelven is hozzáférhetővé vált a képtár honlapján. (<http://fovarosikeptar.hu/>).

A középiskolás korosztálynak két új múzeumpedagógiai foglalkozással bővült a kínálat. A kerettantervbe illeszkedő, mitológiai témájú foglalkozásunk pedig hamar népszerűvé vált, új iskolák és új csoportok kerestek meg minket, akik jelezték, hogy a jövőben is szeretnék visszatérni erre a programunkra.

BUDAPEST GALÉRIA

A Budapest Galéria közművelődési tevékenységének három alappillérét a kiállításokhoz kapcsolódó programok (megnyitók, tárlatvezetések, kerekasztal-beszélgetések), az ettől nem elkülöníthető, de önmagukban is aktív művészetpedagógiai foglalkozások, valamint az ezektől külön működő, de ezekbe a művészeket bevonni kívánó Művészcsere program adják. A kiállításokat kíséző tárlatvezetések a Lajos utcai kiállítóhely sajátosságaiból adódóan általában kisebb létszámú (kb. 20-30 fő), de oldottabb hangulatú események, éppen ezért a Galéria stratégiája az, hogy a kiállítások nyitvatartása alatt minél több tárlatvezetés vagy a kiállításokat részletesebben tárgyaló kerekasztal-beszélgetés valósulhasson meg. A művészetpedagógiai foglalkozásokat szintén kis létszámú, gyakran visszajáró csoportoknak tartják.

Ez a fajta közvetlenség, a művészek meghívása, a művészek és a közönséggel alakítható és kialakítható párbeszéd, ami a programokon jelen van, illeszkedik a Budapest Galéria küldetéséhez. Ezen kívül az aktuális kiállítások kurátorai rendszeresen tartanak zárt vezetéseket különböző, a galériával partnerségi

viszonyt ápoló művészeti felsőoktatási intézmények hallgatóinak, eleget téve ezzel a küldetésben is szereplő edukációs szerepnek.

A 2020. novemberétől tartó korlátozások - így a Budapest Galéria tartós zárva tartása - következtében a soron következő kiállítások (Gálhidy Péter: *Natura Morta*, Molnár Judit Lilla: *Tervezett véletlen*) még nem nyíltak meg, így az ezekhez kapcsolódó programokat és művészpédagógiai foglalkozásokat sem lehetett online meghirdetni a májusi újranyitásig. A májusig tartó időszakban a social media tartalmakon volt a hangsúly interjúkkal, a Budapest Galéria előző kiállításait és előző kiállításain szereplő művészeit bemutató posztokkal.

A korlátozások a művészcsera programot 2021-ban sem érintették a 2020-as évhez hasonlóan, azonban az ide érkező külföldi művészeknek szintén májusig nem volt kiállítási lehetőségük, így a program rendezvényei is az év második felére korlátozódtak.

VÁRMÚZEUM

A 2021. első félévében a BTM Vármúzeum zárva tartott. Ebben az időszakban az osztály munkatársai a soron következő időszaki kiállítások szervezési feladatai mellett új közművelődési programkínálat fejlesztésén dolgozott. Kínálatunk bővítése mellett fontosnak tartottuk, hogy az előttünk álló stratégiai célok megvalósítását, gördülékeny kivitelezését támogató képzéseken is részt vegyünk, így egy munkatársunk közönségkapcsolati szakember képzést, további két kolléga pedig önkéntes menedzsmint kurzust teljesített sikeresen. Júniusban, az újranyitás első napjaiban a járványhelyzethez igazodva számos kültéri programmal, városi sétával vártuk látogatóinkat. A nyár és a nyitás egyik kiemelkedő eseménye új időszaki kiállításunk megnyitása volt, amelynek során első ízben tártuk a nagyközönség elé Péli Tamás *Születés* című monumentális alkotását. A tárlatot kurátori vezetések, kerekasztalbeszélgetések, filmvetítések kísérték. Az események központi témája az alkotás sorsának megnyugtató és hosszú távú rendezése volt. A pannó körül kialakult diskurzusokban számos civil szervezet, országos muzeális intézmény, kortárs művészek, kurátorok és a média orgánumai képviseltették magukat. Az OFF Biennálé Budapest csapatával közösen megvalósított projekt során múzeumunk munkatársai számos, nélkülözhetetlen szakmai kapcsolattal és fontos tapasztalatokkal gazdagodtak. Intézményünk közönségkapcsolati részstratégiájában megfogalmazott, a részvételiségre és a hátrányos helyzetű csoportok támogatására, bevonására vonatkozó törekvéseink e projektben kiemelt szerepet kaptak. A Múzeumok Éjszakáján a Péli kiállítás mellett – amelyhez többek között a Romani Design workshopját és Lakatos Mónika koncertet szerveztünk – további két, nagysikerű időszaki tárlatunkat (Lovasíjászok Budapest múltjából; Középpontban a középkor 5.) is kísérőprogramokon keresztül mutattuk be közönségünknek.

A júliusi és augusztusi hónapok főként kültéri programokkal teltek, várostörténeti sétáink mellett ipartörténeti kirándulást szerveztünk a FŐTÁV Zrt. - Észak-budai Fűtőmű városképet is meghatározó óbudai kéményrendszerébe. Szeptemberben több új programmal is jelentkeztünk. A *Legnagyobb áruház, legnagyobb választék!* című sétánk a Rákóczi út egykori, ma már nem, vagy más funkcióban működő áruházait mutatta be látogatóinknak. A *Gyógyító füvek a középkori királyi palotában* c. vezetés során közönségünk megismerkedhetett a palota izgalmas tereivel és a középkori gyógynövényhasználat alapjaival, míg a „*Az álom és a szegénység városában...*” című borkóstolóval egybekötött alkalmon Krúdy Gyula nyomában jártunk Óbudán.

Új sorozatot indítottunk útjára, amelyben a múzeumi munka különböző szakterületeibe engedünk betekintést a látogatóinknak. Ennek első eleme az *Ebcsont Before - az archaeozoológia rejtelmek* című program volt, amely során a látogatók megismerkedhettek az archaeozoológia tudományterületével, az alkalom végén saját emléktárgy készítésére volt lehetőség. Második eleme a *Puzzle a föld alól – a restaurátor munkája* című program volt, amely során a látogatók 3 állomáson át maguk is

restaurátorokká válhattak. Augusztus 20-án nyitottuk meg megújult újkori palotatörténeti kiállításunkat, amelyhez kuratori és tematikus tárlatvezetéseket kínáltunk közönségünknek.

Szeptember végén búcsúztunk Péli Tamás Születés című alkotásától. A finissage eseményen a roma kulturális élet kiemelkedő alkotói és gondolkodói osztották meg élményeiket, vízióikat Péli alkotásával és a mai hazai roma művészet helyzetét illetően. Októberben nyitottuk meg az *Osztapenko maradhat? Köztéri politikai szoboráthelyezések Budapesten 1990-1993* című időszaki fotódokumentációs kiállítást, amely múzeumunk Barokk csarnokában kapott helyet. A kiállításhoz kerekasztal-beszélgetéseket, filmvetítéseket és előadásokat szerveztünk. Novemberben Pest Buda és Óbuda egyesítésének, fővárosunk létrejöttének évfordulója alkalmából nagyszabású, egész napos programsorozatot szerveztünk, amely valamennyi korosztály számára nívós kikapcsolódási és ismeretbővítési lehetőséget biztosított. A több mint tíz állomás köré szervezett eseményen kreatív foglalkozásokat, zenés programokat tartottunk és fővárosunk történetében kiemelkedő jelentőséggel bíró, emblemikus műtárgyainkat is közelebről megismerhették, kipróbálhatták látogatóink (pl. 1848-as nyomdagép, Polyphon zenegép stb.).

Decemberben két új időszaki kiállítást nyitottunk a Vármúzeumban. Az *Úti cél: Remény* című tárlatot az ELTE BTK Néderlandisztika Tanszékével együttműködve készítettük. A megnyitőeseményt a járványhelyzet alakulása miatt online formában tartottuk meg. A kiállításhoz kuratori vezetésekkel, szűk körű diplomáciai vezetéseket szerveztünk. A hagyományosan az előző év kiemelkedő leleteit felvonultató *Középpontban a középkor* című kiállítássorozatunk immáron hatodik epizódjával jelentkeztünk decemberben, amely rendhagyó módon nem egy kiállítótérben, hanem a Vármúzeum épületében elszórva, interaktív bejárást tesz lehetővé.

AQUINCUMI MÚZEUM

2021-ben a múzeum küldetésnyilatkozatával és a közönségkapcsolati stratégiával összhangban került meghatározásra az éves programterv, amely az országos járványügyi veszélyhelyzet miatt számos ponton átalakult. Az egyes események átszervezésével (a tavaszra tervezett rendezvények elmaradásával a nyári-őszi időszakra tevődött át ezek megrendezésének hangsúlya), a 2020-as időszaki kiállítások átütemezésével (a „Zseniális találmányok – Innovatív ötletek: Epizódok az ókori technika történetéből” és a „7000 éves üzenet – Az újkőkori világ emlékei Budapest vidékén” című kiállítás nyitvatartási idejének meghosszabbítása) az éves terv nagy részét sikerült megvalósítani. Emellett az új, év közben szerveződő programokkal és egy kisebb új időszaki tárlat megnyitásával (szeptemberben nyílt a „Pileum habeo, ergo sum – Sapkalandozások a Római Birodalomban” címmel) még a tavaszi lemaradást is sikerült pótolni az éves mutatószámokhoz képest.

Természetesen sor került a kiállítások hasznosítására is, ami kiegészült a zárva tartás idején létrehozott új digitális elemekkel (virtuális kiállítások, múzeumi túrák/vezetések, online bejelentkezések), melyek színesítették a múzeumi kommunikációt, a múzeumpedagógia/múzeumandragógia egyes területeit is hozzájárulva a régészet társadalmasításához is. A kialakult helyzet hatással volt az intézmény múzeumpedagógiai tevékenységére is. Bár a múzeumi órák és azok résztvevőinek száma csökkent, a nyári programokat (öt féle nyári tábor és szünidős programok: Hozd magaddal a nagyit! Hozd magaddal a papit!) sikerült megtartani. A virtuális múzeumpedagógia elemei (oktatási segédanyagok, virtuális játékok) új színfoltot jelentettek a múzeum pedagógiai ajánlatában.

A tervezettnél kevesebb rendezvény a vártnál nagyobb (esetenként jelentősen nagyobb) érdeklődéssel zajlott (egyes programok a tavalyinál jóval magasabb látogatószámot mutattak). A programokon az önkéntesek megszervezése zökkenőmentes volt.

Új időpontokban jelentkezett az „Nyáresti koncertek - Aquincum Garden”; a különböző tematikájú séták, tárlatvezetések (Óbudai séták), és felbukkantak olyan új elemek, mint a Budapesti Fesztiválzenekar koncertjei és családinapja is „Zenei vásár” címmel.

A belföldi és külföldi szakmai kapcsolatok ápolása, az új együttműködések kiépítése is eredményesen haladt. A turizmus frontvonalából kiesett idegenvezetőknek 2021-ben is folytatódott az intézmény által

megkezdett továbbképzés a Magyar Idegvezetők Egyesületével. Partner utazási irodák idegvezetőivel és csoportkísérőivel szintén új kapcsolatok jöttek létre.

Az Aquincumi Múzeum képes volt a megváltozott helyzetben is folytatni múzeumi közművelődési (szolgáltató) tevékenységét. Sikerült új elemeket (új programok, új digitális műfajok) is bekapcsolni ajánlatába, melyek a vészhelyzet múltával is felhasználható elemei lehetnek közművelődési tevékenységének.

Oktatási, nevelési tevékenység

KISCELLI MÚZEUM – FŐVÁROSI KÉPTÁR

Kiscelli Múzeum múzeumpedagógiai programjainak lényege a műtárgyak és a látogató közti személyes viszony kiépítése. A játékos foglalkozások és interaktív tárlatvezetések célja – a múzeum gyűjteményének és értékeinek megismertetésén túl – a múlt és a jelen szoros kapcsolatának bemutatása, ezáltal is hangsúlyozva, hogy a múzeum nem egy lezárt időkapszula, hanem a ma emberét megszólító, érdekes, színes és változatos színtér.

2021-ben is ehhez a stratégiához igazodva szerveztük múzeumpedagógiai programjainkat.

A *Vasárnapi Barangoló* családi délutánokat januártól márciusig az online térben, áprilistól a múzeum melletti szabadterben, majd júniustól - miután a járvány miatti bezárás után újra megnyílt a múzeum - már a kiállítóterekben tudtuk megrendezni.

Idén két új foglalkozást dolgoztunk ki az állandó illetve az időszaki kiállításba, megvalósítva ezzel azt a célkitűzést, hogy a gimnazista korosztályt bevonzzuk a múzeumba. A fél éves nyitvatartás alatt 380 gimnazista jött ezekre a programjainkra.

Csatlakoztunk az *Iskolakapun Kívüli Tevékenység* elnevezésű fővárosi kezdeményezéshez (voucher program), melynek eredményeként olyan iskolákkal vettük fel a kapcsolatot, akik eddig még nem ismerték a Kiscelli Múzeumot. A voucher program keretében 520 diák vette igénybe múzeumpedagógiai foglalkozásainkat.

A pandémiára való tekintettel szabadtéri foglalkozásunk az épület- és parktörténeti ismeretterjesztő játék főként a nagy létszámú csoportok számára volt vonzó, összesen 340-en vettek részt rajta, az online megtekintések száma pedig több, mint tizenháromezer.

Összességében elmondható, hogy 2021-ben az adott lehetőségek között is növelni tudtuk a programjaink és múzeumunk népszerűségét a közel fél éves zárva tartás ellenére nem csökkent a múzeumpedagógiai programok látogatottsága, sőt új iskolákkal bővült a kapcsolataink száma.

BUDAPEST GALÉRIA

A Budapest Galériában ebben az évben hét kiállításához hirdettünk múzeumpedagógiai foglalkozást, amelyeken összesen negyvenegy csoport vett részt. Januártól folytatódtak az online múzeumpedagógiai programok is, amelyekre ötvenhat iskolai osztály és felnőtt csoport jelentkezett. A foglalkozások a *Fény – Mozgás - Illúzió*, a *Kis magyar luminokinetika*, és a *Tervezett véletlen* című kiállításokat dolgozták fel. Ősszel három kiállításon tudtuk általános- és középiskolai osztályokat valamint óvodás csoportokat fogadni, melyekhez ötféle múzeumpedagógiai foglalkozást hirdettünk meg.

2021 augusztusában két csoport számára szerveztünk nyári alkotóműhelyt a *Mikrotómia* című kiállításon, amelyen összesen tizenhét gyermek vett részt.

Tavasszal, ötödik alkalommal hirdettük meg *Karanténkert* címmel azt az online pedagógiai fórumot, amelyen pedagógusok, múzeumpedagógusok, művészettörténészek, kurátorok beszélgettek a kortárs képzőművészet közvetítéséről valamint a távoktatás lehetőségeiről. Ezt a sorozatot folytattuk

októberben a Múzeumok Őszi Fesztiválján, amikor egy alkalommal a kiállítóterben szerveztünk egy *Karanténkert*-beszélgetést.

A Varga Imre Gyűjtemény múzeumpedagógiai foglalkozásai 2021. nyár elején újraindultak. Elsősorban óvodásoknak és alsó tagozatos diákoknak tartottunk foglalkozásokat. Jelentősen megnövekedett a többször visszatérő csoportok száma, a legtöbb csoport havi rendszerességgel részt vett a foglalkozásokon.

A nyár folyamán az Óbudai Nagy László Általános Iskola táborozóit fogadtuk három különböző helyszínen a Varga Imre Gyűjteményben, a Budapest Galériában és a BTM Vármúzeumban.

Az Off-Biennálé és a Vármúzeum múzeumpedagógusaival együttműködve fogadtuk a különböző korosztályú csoportokat a „*Közösen kihordani*” c. kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai programokon (Péli Tamás Születés-pannója Budapesten, BTM Vármúzeum 2021. június 9. - szeptember 26.) A projekt keretében lehetőségünk nyílt megismerni és kapcsolatot teremteni olyan iskolákkal, tanodákkal, amelyek elsősorban hátrányos helyzetű gyerekekkel és fiatalokkal foglalkoznak.

A Varga Imre Gyűjtemény *Együtt lenni jó!* című intergenerációs programsorozata bekerült a Highlights of Hungary 50 jelöltje közé (<https://www.highlightsofhungary.hu>), illetve részt vett az Edison100 (<https://www.edisonplatform.hu>) versenyén, és a Forbes magazin különdíjában részesült. 2021 őszén megpróbáltuk folytatni az óvodásoknak és időseknek szóló programsorozatot, de sajnos az első alkalom után a koronavírus ismét közbeszólt, és a résztvevők találkozása nem jöhetett létre.

Az év végén a koronavírus újabb erősödésével újtára indultak utazó múzeumpedagógiai programjaink. Ennek keretében a múzeumpedagógus látogatott el és vitte el a foglalkozásokat az óvodákba. A pedagógusok örültek az új lehetőségnek. Úgy tűnik, hogy a jelen helyzetben ezt az irányvonalat is erősítenünk kell.

Idén is folytattuk a *Motivált mozdulat* címre hallgató művészetpedagógiai programsorozatunkat, amelyet 2016-ban a Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Óvodájával közösen dolgoztunk ki. Ennek célja, hogy vizuális tevékenységekkel fejlesszük a mozgásukban korlátozott gyerekek képességeit. 2021-ben két online foglalkozást és egy integrált családi délelőttöt szerveztünk közösen az *És a falakat bőrnek nézed* és a *Mozgásban* című kiállításokon. A program idén ősszel Múzeumpedagógiai Nívódíjban részesült.

Tavasszal folytatódott a *SZEMAFOR – Szemlélet Alkotás Forma* képzőművészeti tehetséggondozó foglalkozások, amelyen a gyerekek az éppen aktuális kiállítás megtekintése közben, minden alkalommal megismerhetnek egy-egy képzőművészeti technikát, melyek segítségével saját alkotásokat hozhatnak létre.

Ebben az évben négy alkalommal szerveztünk konduktoroknak szakmai találkozót. Az online workshopokon, amelyekre képzőművészt, kurátort és irodalomtörténészt is meghívtunk, nemcsak a galéria aktuális és régebbi kiállításait lehetett megismerni, hanem a saját alkotó tevékenység, és a szakmai beszélgetés során a vizuális nevelés sokszínűségére és differenciáltságára is fény derült. A program résztvevői a világ különböző pontjain élnek; Chicago (USA), Slough (Anglia), Teising (Németország) ezért a Budapest Galéria időszakos kiállításait más formában nem ismerhették volna meg, csak ezeken a találkozókon, reprodukciókon keresztül szakemberek bemutatásában.

Ebben az évben is hirdettünk középiskolásoknak szóló múzeumpedagógiai foglalkozásokat kiállításainkhoz, amelyre ebben az évben a Veres Pálné Gimnáziumból, az Óbudai Árpád Gimnáziumból, a Karinthy Frigyes Gimnáziumból és a Pasaréti Szabó Lőrinc Gimnáziumból jelentkeztek osztályok. A hatodik *Karanténkert* találkozóra, ősszel gimnazistákat hívtunk meg, akik arról számoltak bel, hogy élték meg a távoktatást, milyen előnyökkel és hátrányokkal járt az online tanítás.

2016 óta rendszeresen látogatják kiállításainkat az ELTE Tanító- és Óvóképző hallgatói. Idén a kiállításainkhoz kapcsolódó online művészetpedagógiai foglalkozásokon is részt vehettek hét alkalommal, kétszer pedig ellátogattak a Budapest Galéria *Mikrotómia*, illetve a *Mozgásban* című kiállítására. A Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóinak három alkalommal szerveztünk workshopot, melynek keretében múzeumpedagógiai és művészetpedagógiai módszereket ismerkedhettek meg. Tavasszal és ősszel, három alkalommal vehettek részt a Semmelweis Egyetem Pető András Karának hallgatói a *Motivált mozdulat* programsorozatról szóló előadásokon.

VÁRMÚZEUM

A 2021-es év első felében a múzeum zárva tartott. Múzeumpedagógusaink ezúttal is online feladatokkal, játékokkal, online múzeumi órával segítették a pedagógusok munkáját és tartották fenn a látogatók érdeklődését. A *Középpontban a középkor 5.0 – Ásótól a vitrinig* című kiállításunk még 2020. decemberében virtuálisan megnyitott, ehhez elkészültek a kiállításban szereplő interaktív elemek online játszható változatai. A kiállítás vizuális megjelenésére utalva kiírtunk egy *képregény pályázatot* általános iskolások számára 3 korosztályi kategóriában, amelyre 64 pályamű érkezett be. A beérkezett és zsűrizett alkotásokat egy kiállítás keretében mutattuk be a múzeum közösségi terében. Az eredményhirdetéshez *családi napot* is rendeztünk. Múzeumpedagógusaink a zárva tartás idején a 2020-as múzeumpedagógiai stratégiának megfelelően újra alkották a BTM Vármúzeum *múzeumpedagógiai kínálatát*, teljesen új foglalkozásokkal, programokkal bővítették (ld. táblázatos felsorolás). 2021. év elején a BTM csatlakozott az *Iskolakapun Kívüli Tevékenységek* című programsorozathoz, amelynek keretén belül a BTM Vármúzeum 1200 diák voucher-rel való múzeumpedagógiai foglalkozáson való részvételét vállalta. A programsorozat 2022-ben továbbra is folytatódik. 3 db *tábort* tartottunk a Lovasíjászok Budapest múltjából, a *Középpontban a középkor – Ásótól a vitrinig* és a *Fény és árnyék* című kiállításokhoz kapcsolódóan.

Múzeumpedagógusaink az alábbi kiállítások projektcsapatának a tagjai voltak:

- Királypince kiállítás megújítása – interaktív elemek beemelése
- Közösen kihordani – Péli Tamás Születés pannója – Az OFF Biennálé Budapest csapatával közös edukációs program létrehozása, foglalkozások, családi napok megtartása
- Lovasíjászok Budapest múltjából – foglalkozások, családi nap, tábor megtartása, az Év Kiállítása pályázati anyag összeállítása
- Újkori palotatörténeti kiállítás megújítása – interaktív elemek beemelése
- Osztapenko maradhat? Köztéri politikai szoboráthelyezések Budapesten 1990-1993 – foglalkozások kidolgozása megtartása
- Középpontban a középkor – Játék Kaland Régészeti – múzeumpedagógusunk és közművelődési munkatársunk kidolgozták a kiállításához kapcsolódó kiadványunkat, kalandfüzetet 3 tematikában
- Úti cél: remény – időszak kiállítás létrejötte

Elkészült a Múzeumi spektrum F09-es folyamatát érintő folyamatfeldolgozás.

2021 végén csatlakoztunk a *Lázár Ervin Programhoz*, amelynek során a BTM Vármúzeum 1000 diák részére vállalta múzeumpedagógiai programok megvalósítását a 2022. január-tól májusig tartó időszakban.

A nyár és a nyitás egyik kiemelkedő eseménye új időszak kiállításunk megnyitása volt, amelynek során első ízben tártuk a nagyközönség elé Péli Tamás, cigány festőművész Születés című monumentális alkotását. A kiállítást az OFF Biennálé Budapest kurátori csapatával rendeztük meg. Az

OFF Biennálé, a BTM Vármúzeum és a BTM Budapest Galéria együttműködésében létrejött egy edukációs csapat, amelynek az volt a feladata, hogy felvegye a kapcsolatot olyan iskolákkal, tanodákkal és egyéb intézményekkel, akik érintettek a témában. Célunk volt, hogy a diákokkal feldolgozzuk a festmény szimbolikáját, lehetséges üzeneteket, mondanivalót fogalmazzunk meg, érzékenyítsük a gyerekeket a téma iránt, alkotás során elmélyüljünk a mű gondolatiságában, és hogy összevetve az ismert mítoszokkal megismerjük a cigányság eredetmítoszatát is. A tárlat és üzenete egyedülálló lehetőséget biztosított edukációs csoportunk számára, hogy olyan diákok érkezzenek a múzeumba, akik eddig nem jelentek meg a múzeumpedagógiai csoportok látogatói között. Így tudunk együtt dolgozni az alábbi intézményekkel: Rákospalotai Javítóintézet, 8. Kerületi Napközis Tábor, Piliscsabai Tanoda, Csörögi Tanoda. A munkánkat nagyban segítette és szakmai kapaszkodót nyújtott számunkra az UCCU Roma Informális Oktatási Alapítvány, akik maguk is tartottak a kiállításban foglalkozásokat.

AQUINCUMI MÚZEUM

Az intézményi stratégiával összhangban az elmúlt évben is nagy hangsúly fektettünk a múzeumpedagógiai tevékenységre. A járványügyi korlátozások miatt a tavaszi szezon elmaradt, de az őszi időszakban sikerült a lehető legtöbb órát megtartani. Az intézmény, Iskolakapun kívüli tevékenység c. fenntartói együttműködési megállapodás keretében is számos csoport látogatott el hozzánk. Az iskolai tananyaghoz illeszkedő, illetve azon felül is információkat nyújtó foglalkozások részvételi létszáma: 2909 fő volt. Ezen felül tárlatvezetéseket is tartottunk változó korosztálynak 2698 fővel. A diákoknak és gyermekeknek szóló egyéb programok terén újat vezettünk be I. Ludi OlimPICI néven, de a hagyományosnak tekinthető, évről-évre visszatérő eseményeket is megszerveztük.

A múzeum programjain (Múzeumok éjszakája, Óbudai KultÉj, Római Fesztivál, Barbár napok, Kelta halloween) a közösségi szolgálat keretében a diákok megismerkedhettek a múzeum életével, a római kultúrával (és konyhaművészettel), a kézműves asztaloknál új technikákat tanulhattak, a látogatói beléptetésnél és információs pultnál lehetőségük volt a kommunikációs készségeik fejlesztésére. A nyári táborok (Guzsaly, hajtú, serpenyő tábor, Ókori tábor, legiós tábor) alkalmával az egyes foglalkozásoknál és az étkeztetés lebonyolításánál segédkeztek.

Együttműködések, nemzetközi kapcsolatok

KISCELLI MÚZEUM – FŐVÁROSI KÉPTÁR

Fővárosi Képtár

A Fővárosi Képtár 2021-ben az év első felében még fennálló korlátozások ellenére három kiállítást rendezett a Kiscelli Múzeum épületében.

Bicskei Éva: *Akadémia (Körbejárás)* című kiállítása a tranzit.hu egyesülettel partnerségben és az Újkori Várostörténeti Osztállyal közösen került megrendezésre. Az akadémiai gyűjtemények kontinuitásáról szóló projekthez egy, a Kiscelli Múzeum raktárainak történetét feldolgozó kiállítás is csatlakozott. A kiállítás anyaga két kötetes katalógusban megjelent, s a kiállítás egy része 2021 szeptemberében a Humán Tudományok Kutatóházában is látható volt.

Asztalos Zsolt *Emlékmodellek* című 2021-re áthúzódó kiállítása a Templomtérben a Képtár kortárs kiállításainak sorába illeszkedett. Témája az egyéni emlékezet működése, s a kiállítás felvezetése annak

a programnak, amely 2023-ban a Háborúban megerőszkolt nők emlékezete projekt keretében fog megvalósulni a Kiscelli Múzeum épületében. A kiállításához magyar és angol nyelvű katalógus készült. A *60 év alatt a Föld körül* című kiállítás a gyűjteményben található Makarius-mappa kalandos történetét mutatta be, s ezen keresztül bepillantást engedett a második világháború utáni időszak képzőművészeti életébe, az Európai Iskola művészeinek stratégiáiba, az absztrakció recepciótörténetébe és a kulturális transzfer kérdéseibe. A kötethez magyar és angol nyelvű tudományos katalógus is készült.

Újkori Várostarténeti Főosztály:

Az Újkori Várostarténeti Főosztály részt vett az ICOM Clothing the Pandemic – Az ICOM Costume, Fashion and Textile bizottság projektjében. A cél az volt, hogy egy virtuális kiállításon tematikusan mutassák be a járvány „lenyomatát”, a világ különböző múzeumi által begyűjtött maszkokat. Ehhez válogattak a Kiscelli Múzeum textilgyűjteményébe bekerült maszkokból is, amelyek közt többségében magyar tervezők, designerek darabjai vannak, de ezek mellett szerepelnek természetesen „hétköznapi”, vagy az egyéni meggyőződést bemutató, kommunikáló maszkok is. Végül a gyűjteményünkben 3 db maszkot válogattak a kiállításba. Megtekinthető: [Clothing the Pandemic](#)

2021-ben a Kiscelli Múzeumban tovább folytatódott a részben több éve zajló együttműködések keretében szervezett kiállítások. Így nyílt meg 2021. augusztus 5-én a Budapest Fotó Fesztivállal közösen rendezett Élet/Kép című kortárs fotókiállítás, illetve októberben immáron második alkalommal adott helyet a Templomtér a Határtalan Design kiállításnak.

BUDAPEST GALÉRIA

A Budapest Galéria hazai és külföldi partnerekkel való együttműködései három fő területen valósulnak meg: a kiállítási programokban, a nemzetközi művészcsere programban és a múzeumpedagógiai programokban. A kiállítások tematikus koncepciók mentén szerveződnek, gyakran nemzetközi művészek bevonásával. Ilyen esetekben a meghívott művészek, valamint a munkáikat tulajdonló gyűjtemények az elsődleges partnerek, de a Magyarországon működő külföldi kulturális intézetek is rendszeres partnereink, támogatásuk elengedhetetlen a galéria nemzetközi programjait tekintve. 2021-ben ilyen kiemelt partner volt többek között a Szlovák Intézet.

Hazai intézményi partnerkapcsolataink a kortárs művészet területén aktív intézményekhez köt minket, az Inside Express kiállításokat több év óta a Fialat Képzőművészek Stúdiója Egyesülettel valamint a Balkon című folyóirattal közösen valósítjuk meg, az idei évre halasztott Osztapenko, maradhat? (Rendszertváltás30 munkacímű) kiállítást pedig a Fővárosi Levéltár közreműködésével szerveztük.

A Mozgásban - A Budapest Tánciskola pedig a BKTF-el együttműködésben valósult meg, külön örültünk, hogy a megnyitón egy arra készült performance volt látható két táncos közreműködésében. A megnyitőeseményeinken szerettünk volna kevésbé hagyományos irányba elindulni, ezért elkezdtünk együttműködni a kortárs hazai elektronikus zenei szcena több képviselőjével is. (Például az Elfelejtett tudások jegyzéke és a Mikrotómia kiállításokat Mákó Rozi zenei performansa nyitotta meg). A művészeti felsőoktatási intézményekkel is aktív kapcsolatunk van, a galéria kiállításai rendszeres célpontjai a féléves kiállítási szemináriumoknak, az ELTE Művészettörténet tanszék, a Metropolitan Egyetem Művészetmenedzse hallgatói, az MKE Doktori Iskolájának hallgatói rendszeresen vesznek részt előre egyeztetett tárlatvezetésekön kiállításainkon.

Amellett, hogy a Budapest Galéria kiállításainak nagy része hazai és nemzetközi együttműködések keretében jön létre, az elmúlt évből két, remélhetőleg modellértékű kezdeményezést tartunk fontosnak kiemelni:

A Covid-19 járvány áldozatairól való megemlékezésért és a járvánnyal kapcsolatos társadalmi szolidaritást erősítendő Budapest Főváros Önkormányzata egy a kortárs művészet eszközeivel létrehozott ideiglenes emlékmű állítását tervezi 2022. április 29 és május 1. között. Az esemény tengelyét három ismert járványoszlop: Pest, Buda és Óbuda kiemelkedő emlékművei képezik, ezek jelölik ki a kortárs emlékezés helyeit. A most készülő, jövő tavasszal három napon át látható emlékmű egy eseménysorozat: anyagát mozdulatok és hangok alkotják, emlékművé pedig az emlékezők által válik. 2021 folyamán meghívásos pályázatot írtunk ki, megszerveztük a zsűrizést és elkezdtük a nyertes projektek megvalósításának előkészítését.

A háborúkban megerőszakolt nők emlékműve: Szakmai, politikai és civil együttműködés keretén belül - a projekt állandó bizottságával folyamatosan konzultálva - 2021 folyamán zajlott a háborúkban megerőszakolt nők emlékműve nemzetközi pályázatának előkészítése és lebonyolítása az első fordulóra. A Budapest Galéria a pályázat kiírása után a 36 pályaművet érkeztette, ellenőrizte (különös tekintettel az anonimitásra), szükség esetén hiánypótlást küldött, illetve előkészítette a 35 érvényes tervezetet a nemzetközi, online zsűrire. A magyar, szerb, illetve amerikai tagokból álló nyolctagú grémium 6 tervezetet javasolt a 2. fordulóra. A Galéria ezt követően a pályázókat értesítette és a zsűrizés során elhangzottak tükrében szakvéleményében javaslatokat fogalmazott meg a továbbjutó 6 pályázónak. E művek elbírálására - a 2. fordulóra - 2022. január 12-én került sor.

VÁRMÚZEUM

A Kubinyi Ágoston pályázat kapcsán lehetősége volt a Középkori Főosztálynak megvalósítani a „Királyi asztal ékei” című vitrint, melybe a főváros területéről előkerült legszebb, legnívósabb késő-középkori asztali edényei kerültek. A főosztály munkatársai részt vesznek Pest és Óbuda atlaszában, illetve a Budapest története kötet megírásában, szerkesztésben, lektorálásban.

AQUINCUMI MÚZEUM

Az Ős- és Népvándorlás Kori Főosztály együttműködésre lépett a chicagói Field Museum of Natural History-val, melynek keretében műtárgyakat kölcsönzünk és szakmai anyagot szolgáltatunk a „The First Kings of Europe” című, az USA-ban 2024-2025 között több helyszínen megvalósuló kiállításához. [TM1] Továbbá előkészület alatt van a Magyar Nemzeti Múzeummal (MNM) és az ELTE Régészettudományi Intézetével közösen megvalósítandó mintaprojekt a XXIII. Soroksár-Várhegy és környezete régészeti topográfiájának kutatásához (roncsolásmentes vizsgálatok, későbbiekben tervábrák).

Az Ős- és Népvándorláskori, valamint az Ókortörténeti Főosztályának munkatársai is intenzíven részt vesznek a felsőoktatásban, intézményi szintű együttműködés keretében. Így 1 fő oktat a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen római provinciális régészetet - a BTM és az egyetem között meglévő együttműködési megállapodás keretében - további 4 fő régész felkérés alapján, eseti jelleggel tartott örökségvédelmi kurzust az ELTE Régészettudományi Intézetében 2021-ben, illetve - szintén eseti jelleggel - 1 fő római koros régész tartott előadást a szegedi és a pécsi egyetemen is.

Marketing, kommunikáció

KISCELLI MÚZEUM – FŐVÁROSI KÉPTÁR

2021-es évben a pandémiás helyzetre való tekintettel nagy hangsúlyt kapott a kommunikációban a szabadba installált épület- és parktörténeti kiállítás, mely nem csak a múzeum mellett lévő erdő felé

való terjeszkedést, de a "zöld/fenntartható múzeum" szemléletet is erősítette. Elkészült a kiállítás természetbe illeszkedő arculata és ennek az arculatnak a merchandise termékeken való megjelenítése.

A 2021-es év első felében online térbe helyeződött minden kiállítás és program, így nagy hangsúlyt kaptak a közösségi média oldalaink. Ebben a bezárt időszakban a virtuális jelenlétet a múzeumi dolgozók háttér munkáját és a múzeumi kulisszatitkokat bemutató sorozatok határozták meg, a júniusi újrainvitástól kezdve pedig az élő, offline programok, események kerültek középpontba. Az aktualitások mellett a gyűjteményi és muzeológusi tevékenységek, beszámolók, érdekességek, a karácsonyi időszakban pedig adventi posztok és az évet lezáró visszatekintések színesítették a mindennapi írásos és képes híradásokat.

2021-ben igyekeztünk a 2020-as évben megkezdett online kommunikációs elemeket tovább fejleszteni, így született meg a #segítunkazoktatásban sorozatból kiinduló nagyszabású oktatási anyagunk, a Tanulj velünk történelmet! A Fővárosi Képtár "láthatatlan gyűjteményének" száz fontos műve a NAT-hoz igazított rendszerben vált láthatóvá és használhatóvá, tanárok és diákok számára egyaránt. További nagyszerű sorozatok: #hohersztori (összesen 65 megosztást kapott), #ezenanapon (az egyes posztok like-ja 50-100 közé esett), valamint a Minden szerdán Lánchíd: a felújítás közel másfél éves időtartama alatt minden szerdán közzéteszünk egy gyűjteményünkben található ábrázolást. 2021-ben célul tűztük ki, hogy láthatatlan gyűjteményünkre online sorozatok formájában hívjuk fel a figyelmet.

2021-ben megújult a honlap arculat, frissültek a szövegek, több tartalom és naprakész információ érhető el. Számos szakmai műtárgyelemzés olvasható a hónap műtárgya és a Tanulj velünk történelmet! oktatási anyag keretében, valamint virtuális kiállításaink is felkerültek a megújult honlapunkra.

BUDAPEST GALÉRIA

2021-ben a Budapest Galéria kommunikációs tevékenysége a járványügyi helyzet további fennállása következtében nagy hangsúlyt fektetett az online platformokra (weboldal, Facebook, Instagram, YouTube).

Intézményi stratégiánknak megfelelően a lehető legszélesebb közönséget igyekeztünk elérni a kiállításainkhoz kapcsolódó tartalmakkal (fotók, videók, cikkek), de az előző évekhez képest nagyobb számban osztottunk meg közösségi média oldalaink követőivel a múzeumpedagógiai foglalkozásainkhoz és a Művészcsere Programhoz kapcsolódó bejegyzéseket, információkat, ezzel is hangsúlyozva a sokféle művészeti tevékenységet, amelyeket a Budapest Galéria összefog. A rendszeresebb és strukturáltabb tartalmak gyártásán felül a Budapesti Történeti Múzeum kommunikációs munkatársaival együttműködésben fizetett hirdetéseket is közzétettünk. A gyakornoki program keretében a velünk dolgozó gyakornokokat is bevontuk a kommunikációs feladatokba, akik főleg az Instagram oldalon létrehozott kiemelt történetekkel (storykkal) járultak hozzá az adott kiállítás megfelelő kommunikációjához.

A kiállításlátogatók nagyobb elérése érdekében online és offline művészeti folyóiratoknál vásároltunk fizetett hirdetéseket, ezt a sikeres törekvést pedig szeretnénk integrálni és rendszeresíteni a 2022-es kommunikációs programunkban is.

Közösségi média felületeinken (Facebook, Instagram, YouTube) olyan videós és képes tartalmakat, cikkeket osztottunk meg a 2021-es évben, amelyek bemutatják a galéria tevékenységi köreit, az egyes kiállítások anyagát és magukat a kiállító művészeket is. Kommunikációs stratégiánk részeként növeltük a videós tartalmaink számát, ezek az anyagok YouTube csatornánkon archiválva visszakövethetőek és bármikor elérhetőek az érdeklődők számára. 2021-ben készültek videóinterjúk a Művészcsere Program résztvevőivel, kiállító művészeinkkel, de kiállítási enteriőről és művészetpedagógiához köthető eseményeinkről is készültek videódokumentációk. Saját weboldalunkon folyamatosan tájékoztattuk látogatóinkat aktuális kiállításainkról, programjainkról és a járványügyi intézkedésekről.

VÁRMÚZEUM

A Budapesti Történeti Múzeum 2021-ben nyílt pályázatot hirdetett logójának és arculatának megújítására.

A pályázók felé a főbb elvárások az alábbiak voltak:

- A logók fejezzék ki a BTM és tagintézményeinek összetartozását, miközben a tagintézmények egyediségének megőrzésére is hangsúlyt fektetnek.
- Legyen kapcsolódás a BTM és a tagintézmények logói között, de önállóan is állják meg a helyüket.
- A logók legyenek alkalmasak a legkülönbözőbb hordozókon való megjelenésre, és be lehessen őket illeszteni egy későbbi teljes arculatba.
- logók legyenek könnyen megjegyezhetőek, és általuk a helyszínek könnyen beazonosíthatóak, világos és sötét háttéren egyaránt alkalmazhatóak legyenek (vagy készüljön belőlük kétféle változat).

A BTM logó esetében az volt a cél, hogy érzékelhető legyen az egység, és fellelhetőek legyenek a tagintézmények új arculati színei. A színes verzió ad egy kronológiai keretet is, mely Aquincummal kezdődik és a Fővárosi Képtárral zárul. A színárnyalatok kiválasztásánál fontos volt, hogy az 5 szín egy palettából, egymással harmóniában legyen. Aquincum jellegzetes színét igyekeztünk megőrizni, szimbolikájában a víziorgona formáját visszaadni.

A Vármúzeum új színe a kék lett. Ennek oka egyrészt, hogy kontrasztban van az épület falának árnyalatával, így a molinók és egyéb megjelenések jobban láthatóak lesznek, letisztultabb hatást keltenek. A Kiscelli Múzeumot úgy szerettük volna megjeleníteni ebben a struktúrában, hogy megmaradjon mind színárnyalatában, mind formájában a gömbölyített, természetes forma a falevél szimbolikájával tekintettel a múzeum környezetére. A Fővárosi Képtár esetében további fontos szempont volt, hogy érezhető legyen a Kiscelli Múzeummal való szoros kapcsolata (két entitás egy helyen), valamint az új arculati szín jelképezze a helyszínt, vagyis a Kiscelli Múzeum mustársárga falait.

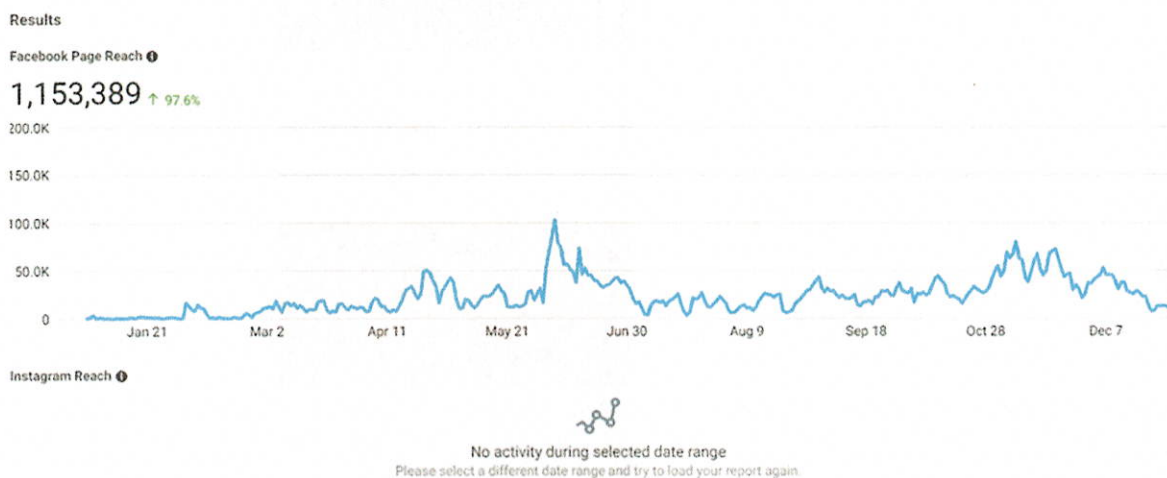
ÚJ LÁTOGATÓIRÁNYÍTÁSI ELEMEEK A VÁRMÚZEUMBAN 2021-2022

Az új arculathoz kapcsolódóan a Vármúzeumban új látogatóirányítási elemek kerültek ki az épületre és az épületben is. Helyi adottságok miatt az épületben szükségszerű volt egy megfelelő minőségű látogatóirányítási rendszer kialakítása megfelelő mennyiségű elemekkel. Korábbi évekből megmaradt 2 db külső elem (molinók) és 1-2 belső elem, rendkívül elavult és rossz állapotban volt. A királypincei bejárat mellett található két lecserélésre váró molinó is már új arculatot kapott, illetve a bejáratokhoz kapcsolódó irányító táblák is. Az épületben közel 30 db padlómatrica, 4 db nagyobb irányítótábla és több új arculattal ellátott tábla segíti a tájékozódást, melyről már azonnal nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk a látogatók részéről.

A Budapesti Történeti Múzeum és a BTM Vármúzeum social media felületeiről:

2021 elejétől konzekvensen követtük - a BTM-ben először létrehozott - Facebook stratégiáját, amely olyannyira eredményesnek bizonyult, hogy organikus elérésünk csaknem megduplázódott az előző évhez képest. Facebook oldalaink látogatottsága az év folyamán exponenciálisan nőtt, mind nem hirdetett posztjaink, valamint hirdetett posztjaink hatására egyaránt. Top posztjaink közel 100.000 embert értek el.

BTM Vármúzeum Facebook oldal 2021

A fenti mérőszám egész 2021-es évre vonatkozó teljes elérés darabszáma. Ennyiszer látták összesen posztjainkat, fotóinkat stb.

BTM VÁRMŰZEUM PAGE LIKES 2021. december 31-i állás szerint

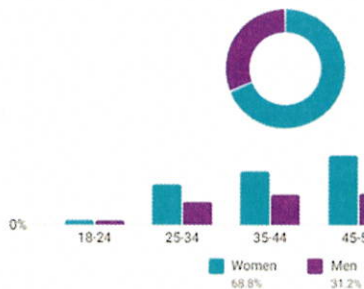
Facebook Page Likes

8.2K

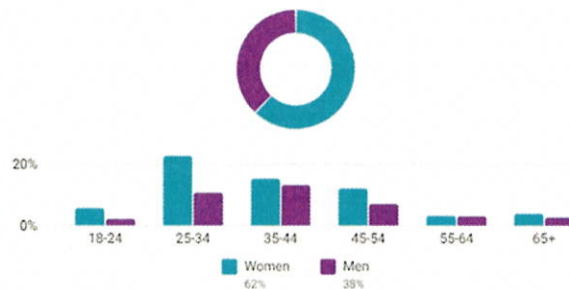
Instagram Followers

1.2K

Age & Gender

Age & Gender

TOP 10 Vármúzeum poszt 2021-ben

Recent content	Type	↓ Reach	Likes and reactions	Comments	Shares	Results	Cost per result	Link clicks
Castle of culture Sep 1, 2021	Ad	98K	1.9K	..	162	5.8K Link Clicks	\$35.89	9.1K
IFRIS HIRI KÉT T... Jun 25, 2021	Post	95.6K	3.6K	196	314	15.2K
Kedvelések augusztu... Aug 24, 2021	Ad	84.9K	2.8K	..	209	1.9K Page Likes	\$101.18	7K
PROGRAMS... Nov 18, 2021	Post	75.3K	192	2	21	2.8K
PELI TAMÁS. SZÜ... Apr 22, 2021	Post	73.6K	285	21	36	18.3K
FÜSZER- ÉS ... Apr 15, 2021	Post	65.1K	2.6K	91	450	3.6K
KELET-EURÓPAI K... Nov 4, 2021	Post	63.4K	379	15	22	7K
FÜSZER- ÉS ... Apr 22, 2021	Post	60K	2.6K	70	433	2.5K
3... 2... 1... Indul a sza... May 10, 2021	Post	59.8K	218	12	65	2.6K
Bejegyzés: KELE... Nov 4, 2021	Ad	56.6K	375	..	19	4.5K Post Engagements	\$8.83	6.3K

MÉDIAMEGJELENÉSEK, FIZETETT HIRDETÉSEK

A 2021-es évben a BTM Vármúzeum több fizetett hirdetést vásárolt különböző orgánumoktól online, print és outdoor felületeken egyaránt. A hirdetések témája főként az időszakos kiállításainkhoz vagy egy-egy kiemelt programhoz köthető.

KIÁLLÍTÁSOK

A Középpontban a középkor című kiállításunk kapcsán januárban egy online PR cikk került a hvg.hu oldalára, a Lovasíjászok Budapest múltjából - A szkítáktól az oszmánokig kiállításához kapcsolódóan pedig megjelentünk a Magyar Narancsban, egy fél oldalas print hirdetés formájában, 2021. júliusában. A 2021-ben megújult, bővített, a Királyi palota - a kultúra vára - A Budavári Palota története 1686-tól napjainkig című állandó kiállításunkról többek között a Fidelio magazinban jelentünk meg fél oldalban, az október-novemberi számban.

A Péli kiállításához kapcsolódóan főként citylightokkal dolgoztunk városszerte, továbbá hirdetési felületet is vásároltunk, fél oldalban a Magyar Narancs kiadványában. Kampányidőszakokat főként a kiállítás nyitásához (1 hónapig, 20 db citylight az Off-Biennaléval együttműködve) és zárásához (2 hét, 20 db citylight) igazítottuk.

Az Osztapenko maradhat című kiállításunkhoz kapcsolódóan az alábbiak szerint vásároltunk felületet 2021. novemberében:

PARTNER	HIRDETÉS FELÜLET	FELÜLET TÍPUSA
Hvg.hu	online hirdetés	pr cikk
Multkor.hu	online hirdetés	banner
Magyar Narancs	print hirdetés	1/2 oldal
Papageno.hu	online és facebook hirdetés	főoldali boks és facebook kiemelés

Az Úti cél: remény - A nemzetközi gyermekvonat-akció a két világháború között című időszaki kiállításunk 2021. decemberében nyílt meg nagy sikerrel, mely 5 ország összefogásának köszönhetően nyerte el végleges formáját. Ennek megfelelően a nyitást meglévő felületeinken kívül több online felületen meghirdettük, valamint print formában egy teljes oldalon jelent meg a Magyar Narancs karácsonyi számában. A hirdetési felületek az alábbiak szerint alakultak:

PARTNER	HIRDETÉS FELÜLET	KAMPÁNY IDŐSZAK
Centrál Média/24.hu/kult rovat	online hirdetés	2021.december
Hvg.hu	online hirdetés	2021.december
Magyar Narancs	print hirdetés, 1/1 oldal	2021.december
Artportal.hu	online hirdetés	2021.december
Fidelio.hu	online hirdetés, címlap, kiemelt ajánló facebook megosztással	2021.november

PROGRAMOK

A hangsúlyosabb programjaink kaptak fizetett hirdetést az elmúlt évben az alábbiak szerint:

PROGRAM	HIRDETÉSI FELÜLET	FELÜLET TÍPUSA
Bor, mámor, performansz	Diningguide.hu	online hirdetés
	Welovebudapest.hu	online és facebook hirdetés
	Centralmedia /nlcafe, nosalty	online hirdetés
November 20-ai családi nap, Vodku fiai koncert	Hvg.hu	online hirdetés
	Papageno.hu	facebook hirdetés

Költségvetés, gazdálkodás

Szolgáltatási feladatok

Köznevelési hasznosítás:

	2020. tény	2021. terv	2021. tény
múzeumpedagógiai programok bevétele (Ft)	4 418 000	7 200 000	21 727 000

Kiállítási tevékenység:

	2020. tény	2021. módosított előirányzat	2021. tény
Jegyár-bevétel a múzeumpedagógiai bevétellel együtt (Ft)	38 894 000	72 328 000	42 466 000

Az intézményi terek bérbeadásának bevételei (Ft)

	2020. tény	2021. módosított előirányzat	2021. tény
bérbeadás bevétele (Ft)	32 000 000	26 847 000	26 146 000

A Budapesti Történeti Múzeum likviditási helyzetének bemutatása néhány fontosabb adat kiemelésével

Az intézmény finanszírozása 2014-től ún. „kiskincstári” rendszer keretein belül történik. A Múzeum a régészeti tevékenység és a pályázaton elnyert támogatások elkülönítésére, felhasználására önálló, elkülönített számlát vezet, mert ezeket a bevételeket elszámolási kötelezettséggel elkülönülten kezeli az önkormányzati finanszírozástól. A fenntartói támogatás folyósítási havi gyakorisággal történik. A működéshez szükséges finanszírozás rendelkezésre állásával a BTM pénzügyi stabilitása biztosított. Az intézmény 2021-ben is megtartotta fizetőképességét, kifizetetlen számlái év végével nem voltak. A Múzeum működési bevételeiben a pandémia miatti jelentős, öt hónapot elérő zárva tartás miatt jelentős csökkenés látható, a tervezetthez képest 59 %-os volt a teljesítés. Ez viszont jobb, mint a 2020. év statisztikája, abban az évben ugyanis csak 48 %-ot értünk el, a hosszabb idejű zárva tartási kényszer miatt.

Működési bevétel 2017-2021. év (e Ft)

	2017	2018	2019	2020	2021
Kiadványbevétel	3 809	2 949	4 942	4 112	2 970
Belépőjegy-bevétel (múzeumpedagógia bevétellel)	128 987	141 035	146 883	43 312	42 466
Régészeti feltárás	485 716	454 245	453 213	299 581	287 237
Bérleti díj bevétel	32 206	25 996	51 171	9 147	26 146

Egyéb szolgáltatás (továbbszámlázás)	28 049	25 811	29 821	15 153	12 848
Szolgáltatás összesen	674 958	647 087	681 088	371 305	358 819
ÁFA (kiszámlázott, fordított)	182 259	174 863	183 913	99 324	99 879
ÁFA visszaigénylés	-	22 834	36 218	0	69 892
Kamatbevétel	24	74	0	0	409
Kártérítési bevétel, egyéb bevétel	2 725	7 848	17 378	23 156	1 159
Mindösszesen	863 775	855 655	923 539	493 785	543 006

A Budapesti Történeti Múzeum régészeti munkáját évek óta, így 2021. évben is a nagyszámú feladat, a szoros határidők és az előző évhez hasonlóan a változó jogszabályi környezet jellemezte. A régészeti feltárásokat az év folyamán a 2001. évi LXIV. törvény és 1997. évi CXL. törvények mellett a 496/2016 (XII.28.) Korm. rendelet, 52/2016. (XII. 29.) EMMI rendelet, 14/2015. (III.11.) MvM és a 68/2018 (IV.9.) Korm. rendelet alapján végezte. Ez utóbbinak az ásatási díjakat tartalmazó 8. sz. mellékletét 2020. év végén és 2021 márciusában – a 677/2020 (XII.28.) Korm. rendelet és a 135/2021. (III.22.) Korm. rendeletek – módosította a Kormány csökkentette annak több díjtételét. A jogszabályi előírások alapján a Főváros területén zajló beruházások jelentős részénél intézményünk látja el a régészeti feladatokat, amelyekből a 2021. évben 287 237 000 Ft bevétel folyt be, amely 57 %-os teljesülést jelent az eredetileg prognosztizált 500 000 000 Ft összeghez képest. Ez összhangot mutat az előző évi teljesítési szinttel.¹ Az elmaradás oka, hogy a beruházások sok esetben késve, vagy egyáltalán nem indulnak el (azaz így a feltárások sem) - ezt minden esetben a piaci környezet, illetve a beruházói kör döntése határozza meg - így a régészeti feltárásokra már megkötött szerződések sem minden esetben realizálódnak, a múzeumon kívül eső okok miatt. Viszont tervezéskor nem mondhatunk le a bevétel pandémia-mentes évek szintjén történő tervezéséről, mert kiszámíthatatlan, hogy a beruházói magatartás mikor indítja a kész, engedélyekkel rendelkező kivitelezéseket, s akkor az ásatási igény is prompt merül fel. További problémát jelent, hogy a nagyberuházásokhoz kapcsolódó régészeti feltárások kizárólag a Várkapitányságon keresztül bonyolíthatók le, amely további bevételcsökkenést eredményez, illetve kiemelt nagyberuházások esetén a teljes munkafolyamat átkerülhet a Várkapitánysághoz (így kizárólag a leletanyag befogadásáért kap pénzt múzeumunk). Noha az együttműködés - a fentiek ellenére - a két intézmény között zökkenőmentesé vált.

Az évről évre megújuló törvényi változások kihatnak az egész intézmény működésére. Az adminisztrációs teher növekedése, a feszes határidők, az egyre részletesebb nyilvántartások, nagyon szoros elszámolási előírások jelentős leterhelést, többlet feladatot rónak a munkatársakra. A jogszabályi változások folyamatos alkalmazkodást igényelnek a tevékenység végzése során.

Az intézményben dolgozó munkatársak a 2020. november 1-i jogviszony változás miatt 2021. évben már a teljes évben a Munka törvénykönyve szerinti munkaviszonyban dolgozott, hozzászokva ill. megtapasztalva azt, hogy bérük is ennek megfelelően nem alapilletményből és pótlékokból épült fel, hanem egy összegben kapták meg, mint munkabér.

A béren kívüli juttatás 2021-ben is 200.000 Ft volt. A korábban csak SZÉP Kártya formájában biztosított juttatást 2021-ben 6 féle felhasználási mód közül választva vehették igénybe. A Kormány intézkedései lehetővé tették a béren kívüli juttatás szociális hozzájárulás mentesen történő kifizetését, mellyel az intézmény a kollégák elégedettségére élt.

Fentiekhez kapcsolódóan a munkajogi változásból eredően elveszített kulturális illetménypótlék kompenzálására a Kormány az annak megfelelő 6 %-os mértékben forrást biztosított a fenntartón keresztül a kulturális közintézményeknél, így a BTM-ben dolgozó munkavállalók részére, mely így 2021-ben is kifizetésre került.

¹ 2020-ban ugyanez az érték 299.581.000 Ft volt, szintúgy 500.000.000 Ft eredeti előírányzathoz képest., 60 % teljesülési szinten.

Önkormányzati forrásból számos szobor felújítása történt meg – Szarvas Gábor mellszobor mellékalakjai, Salamon Ferenc mellszobor, a Mária téri Immaculata-oszlop, Matzon Frigyes Főkapár – emellett emléktáblák készültek, s természetesen folyamatban vannak, de még nem fejeződtek be a többéves projektek, mint pl. a Szent Gellért szobor, Xavéri Szent Ferenc kegyoszlop felújításai. A fenntartó támogatásával számos beruházás valósult meg, illetve kezdődött el. Az Aquincumi Limeszszakasz örökségének komplexturisztikai célú hasznosításának keretében épülő Élményfal I. ütemének megépítésére az intézmény VEKOP pályázat keretében egy Magyar Államkincstárnál vezetett számlára 2020-ban 366 574 e Ft támogatást kapott. A közbeszerzési eljárás 2021. január 11-én indult el, november 24-én zárult le, a kivitelezés 2022 januárjában megkezdődött.

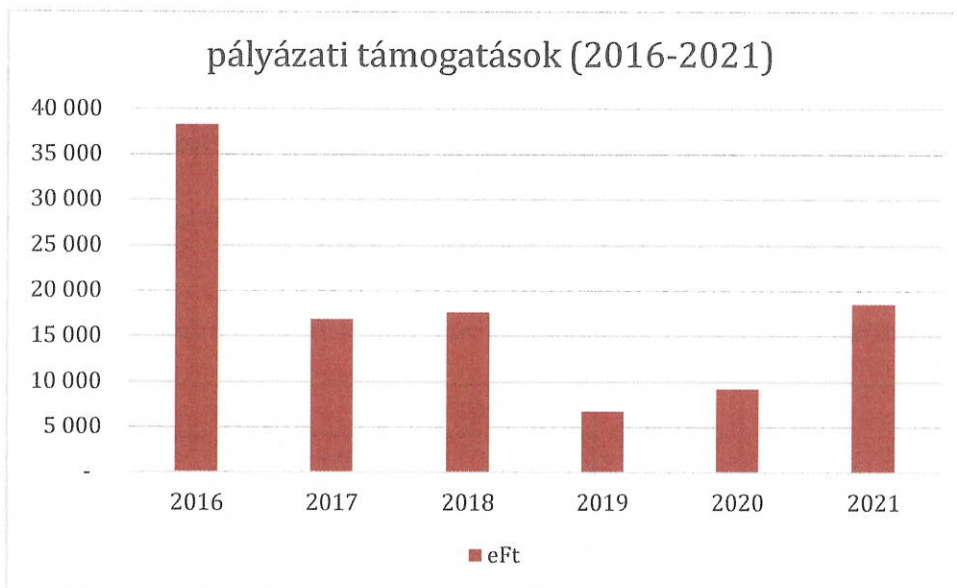
2021-ben négy közbeszerzést indított a BTM. Az egyik a fenti Aquincumi limeszszakasz projekté, a második az ásatási tevékenységét érintő kézi földmunka és régészeti bontómunkára vonatkozott, a harmadik a BTM telephelyeinek takarítására, a negyedik pedig informatikai eszközök beszerzésére.

Összességében 489 285 e Ft felhalmozási célú támogatást biztosított 2021-ben a fenntartó, mely összeg felhasználása tárgyévben 61,4 %-ban teljesült.²

Az intézmény a legszükségesebb állagmegóvási feladatokra saját forrást biztosított. Kiemelt jelentőségű feladat évről-évre a szobrok karbantartása, melyhez jelentős forrást irányzott elő a Fővárosi Önkormányzat.

A múzeum pályázati forrás segítségével igyekszik megoldani szakmai tevékenységét, kiállítás rendezés, kiadvány előállítás, konferencia szervezés területén. Ez a forrás, melyet eddig az NKA-n keresztül kapott az intézmény 2019-ig csökkent, azt követően ismét évről évre egyre jelentősebb (lásd a következő ábra). Az alapfeladat biztonságos ellátásához, a kiállítások megvalósításához. a fenntartó támogatása szükséges.

Az alábbi táblázatban bemutatjuk az utolsó 5 év működési célú támogatások alakulását (ÁHT-n belülről-NKA, OTKA).

év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
elnyert támogatás (e Ft)	38 270	16 835	17 602	6 739	9 200	18 535

A Gazdasági Osztály elsődleges feladata a gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok betartása és betartatása, végzi a leltározás, selejtezés, tárgyi eszköz nyilvántartás, a beruházás-felújítási feladatok, kiállítások, pályázatok, ásatások pénzügyi-számviteli feladatait. Számos adatszolgáltatási kötelezettségnek tesz eleget a fenntartó felé, statisztikai kimutatásokat készít, elkészíti az éves költségvetési beszámolót, mely egyre több egyeztetési feladattal jár. A következő évi költségvetés előkészítése már szeptemberben elkezdődik, különböző kimutatások készülnek a szakmai osztályok bevonásával. A múzeum bér és munkaügyi feladatai mellett nyilvántartja a dolgozók által igényelt béren

² 2020-ban ez 30 %-os szinten teljesült.

kívüli juttatást, végzi a Széchenyi Pihenő Kártya feltöltéshez szükséges adminisztrációt, az egyeztetéseket a Magyar Államkincstárral.

Továbbra is munkamegosztási megállapodás alapján látja el 2018-tól a BTM Gazdasági osztálya a Bartók Béla Emlékház gazdasági feladatait, s 2021. április 1-től a Deák 17 Gyermekek és Ifjúsági Művészeti Galéria hasonló feladatait is. Mindkét szervezetnél az intézmény költségvetésében kerül megtervezésre minden bevételi és kiadási előirányzat, mely teljes képet nyújt a gazdálkodásukról.

Több jogszabályi változásnak, szervezési szükségszerűségnek is meg kellett felelnünk:

a Varga Imre Gyűjtemény vagyonkezeléséhez nyilvántartást kell vezetnünk, melyről beszámolót kell készítenünk a Nemzetgazdasági Minisztérium által meghatározottak szerint. Külön munkaszámon kell nyilvántartanunk a felmerülő bevételeket és kiadásokat

az intézmény iktatási tevékenységét elektronikus rendszerben fejlesztettük tovább, a meglévő eszközök alkalmazási körének kiterjesztésével,

megteremtettük a közösségi médiafelületeken (pl. Facebook) történő hirdetések pénzügytechnikai előfeltételeit a 2020-2023-ban megvalósításra kerülő VEKOP finanszírozású aquincumi fejlesztés pályázati elszámolását a direkt erre a célra nyitott kincstári számlán a gazdasági osztály valósítja meg.

A jogszabályi változások követése mellett jelentős kihívás volt 2021-ben a múzeum számára a látogatói jegybevételek csökkenése hatásának enyhítése, a kiadások csökkentése, a pénzügyi egyensúly megteremtése, valamint az intézmény stabil gazdasági helyzetének fenntartása, melyhez a gazdasági osztály nagymértékben hozzájárul.

A 2021. évi járványhelyzet miatt az intézményi működési bevételeink jelentősen lecsökkentek. A kiállítások zárva tartásával több hónapi jegybevétel maradt el. A terembérleti bevétel viszont 2021-ben nem maradt el annyira a várakozástól, mint 2020-ban, amikor szinte lenullázódott, hanem 97 %-on teljesült 26.146e Ft bevételt eredményezve.

A Műszaki Osztály munkatársai kiemelkedően sokat vesznek részt kiállítás rendezési és bontási munkálatokban az intézmény valamennyi kiállítóhelyén. Az intézmény tagoltsága, biztonsági, védelmi rendszere napi rendszerességgel igényli a karbantartási feladatok ellátását, melyet az osztály munkatársai látnak el.

A kötelező és időszaki karbantartásokra jelentős forrás szükséges, melyhez önkormányzati támogatást is igénybe veszünk az eszközök élettartamának megnövelése érdekében.

Az alábbiakban bemutatjuk a 2021-es év gazdálkodásának főbb teljesítési adatait.

(eFt)	2020.tény	2021. terv		2021. tény
		Eredeti	Módosított	
Létszám (fő) (tény: statisztikai, terv: engedélyezett)	289	306	315	311
Kiadás (eFt)	2 536 569	3 397 264	4 980 561	3 362 690
ebből: személyi	1 505 265	1 633 712	1 864 503	1 778 387
járadék	259 653	294 698	331 054	307 280
dologi	563 898	1 022 105	1 680 085	745 246
felhalmozási (beruházási + felújítási)	204 311	446 749	983 162	410 023
Egyéb működési célú kiadás	3 442	-	121 757	121 754
Bevétel (eFt)	3 888 258	3 397 264	4 980 561	4 350 713
ebből: működési bevétel	493 785	927 852	973 331	543 006
működési célú támogatások áht-n belülről	30 824	1 586	5 936	4569

működési célú átvett pénzeszközök	5 437	2 000	2 000	185
előző évi maradvány	781 489	-	1 351 688	1 351 688
felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	350 970	-	-	-
költségvetési támogatás	2 225 753	2 465 825	2 642 706	2 446 365
felhalmozási célú támogatás államháztartáson belülről		-	4 900	4 900

Tekintettel arra, hogy a pandémia kezdetekor a járványügyi intézkedések egyik lépéseként a Kormány a költségvetési szerveket éves ÁFA bevallónak minősítette át, így az ÁFA visszatérítés során nem realizál bevételt a BTM.

A Gazdasági Osztály szervezetében 2021-ben változás történt. Szabóné Forgács Erika nyugdíjba vonulását követően 2021. október 16-tól az addigi gazdasági osztályvezető, Csiki Attila látja el az igazgatói feladatokat.

Pályázati tevékenység

a) Pályázati projektek bemutatása

2021. évi nyertes pályázatok

NKA Pályázatok

Megnevezés	Pályázott összeg (Ft)	Elnyert összeg szerződés szerint (Ft)	Pályázat adatlap azonosító száma
Az Aquincumi Múzeum és Régészeti Park új állandó kiállításához műtárgy másolatok és rekonstrukciók vásárlására	1 500 000	1 200 000	A2026/N8523
A Budapest Régiségei című múzeumi évkönyv 52. kötetének megjelenítésére	1 000 000	800 000	A2026/N8905
BTM Kiscelli Múzeum Újkori Várostartörténeti gyűjteményeinek állományvédelmi fejlesztésére	1 499 571	800 000	A2026/N8925
A Kiscelli Múzeum állandó kiállításán látható, a Budavár 1712-13-as szentháromság -emlékéről származó homokkő szobrok állományvédelmére, restaurálására	1 500 000	900 000	A2026/N8357
DEL MEDICO hagyatékából képzőművészeti alkotások vásárlására	800 000	700 000	A2026/N8358
DULOVITS JENŐ Budapest vonatkozású fényképeinek megvásárlására a BTM Kiscelli Múzeum gyűjteménye számára	1 500 000	1 500 000	A2025/N5064
Zseniális találmányok innovatív ötletek című időszaki kiállítás installációinak (interaktív játékok) és kapcsolódó kiadvány elkészítésére	850 000	850 000	A2027/N1381
VESZELY FERENC Fotóinak megvásárlására a fővárosi képtár gyűjteménye számára	1 500 000	1 500 000	A2025/N3738

Aquincum Múzeum Samhain Hagyományörző rendezvény és IV. hagyományörző konferencia megrendezésére	1 990 000	1 000 000	A2027/N3211
A SHOW és Business Pest-Budán	1 985 000	1 985 000	A2027/N9723
Állandó kiállítás rendezésére a Kiscelli Múzeum udvarában	2 000 000	2 000 000	A2027/N9911
A Budapest Galéria Művészcsere programjára	1 520 000	800 000	A2027/N2377
Szj Kamilla Cím nélkül és Swierkiewicz Róbert Szent György megküzd a sárkánnyal című művek megvásárlására	2 900 000	1 500 000	A2028/N5416
Eperjesi Ágnes Érezze megtiszteltetésnek c. fotójának megvásárlására Kiscelli Múzeum részére	600 000	500 000	A2028/N5400
Magyar kortárs iparművészeti alkotások megvásárlására	2 500 000	2 500 000	A2028/N5398
összesen	23 644 571	18 535 000	

Kiemelt fejlesztések

A 2021-ben megvalósult fejlesztések a Múzeum épületállományának állapotát igyekeztek javítani. Fontos szempontként tartottuk szem előtt az energia hatékonyságot a tervezések folyamán.

A pandémia és a megnövekedett építőipari díjak következtében a megvalósítások akadoztak, így sajnos volt olyan tervezett felújításunk, amit nem tudtunk elindítani, mert a költségek nem fértek bele a költségvetés által biztosított keretbe.

VÁRMÚZEUM

Ablak felújítások: a 1970-es években beépített ablakok már nem feleltek meg sem a hőtechnikai követelmények, sem a biztonságos és gazdaságos használatnak. A felújítás során szükség szerint cserére kerülnek a hőszigetelő üvegtáblák, szigetelő betét kerül beépítésre, elvégzik a tok és zárszerkezetek szükség szerű javításait valamint a festést. A felújítás a főváros által cél jelleggel támogatott (7631 számú engedélyokirat). Egyes ablakszerkezetek esetében fóliázással sikerült csökkenteni a helyiségekben a napsütés okozta nyári felmelegedést. A fóliázást az üzemeltetési keretből valósítottuk meg.

BTM IT fejlesztés – 2020 év elején a múzeumot ért zsaroló IT támadást követően elkészült múzeum teljes IT rendszerének felmérése valamint a megállapítottak és a múzeum igényei szerint az IT rendszer hosszútávú fejlesztési koncepciója. A kidolgozott koncepció alapján a fejlesztés I ütemére kiírásra került 2020-ban és 2021-ben megvalósult. A fejlesztés II. ütemére a közbeszerzés 2021-ben került kiírásra, a megvalósítás 2022-ben történik. A feladat a **7872** és **7873** számú céljelleggel támogatott engedélyokiratok terhére valósul meg.

„Buda a királyi méltóság széke és trónusa” című kiállítás installációjának korszerűsítése a Kubinyi pályázat támogatásával. – a feladat keretében a középkori palota területén lévő gótikus terem előterében újult meg egy tárló és korszerűsítésre kerültek az ide kötődő egyes múzeum pedagógiai eszközök. A feladat pályázati pénzből és a hozzá kapcsolódó önrészből valósult meg, melyet a **7852** számú engedélyokirat biztosított. A feladat lezárult 2021-ben.

Középkor – tetőtéri leletraktár elektromos felújítása: A felújítás két évre van ütemezve. Az első ütem 2020-ban megvalósult. A második ütem 2021-ben készült el. A felújítás során energiatakarékos világítási rendszer került kiépítésre. Az elektromos felújítást követően elvégeztük a helyiségek

tisztasági festését és gépészeti karbantartását. A bútorzat is részlegesen felújításra került. A feladat **2021-ből** húzódott át. .

Királypince részleges átépítése- a palotában folyó átépítések és átalakítások folytán a Vármúzeum Királypincei bejárata nagyobb hangsúlyt kapott a látogatók kiszolgálásában. Az előző években készült fejlesztési elgondolás alapján 2020-ban elkészültek a tér berendezésének tervei. 2021-ben megvalósult az új berendezés és felújításra került az itt lévő kiállítási rész. A feladat 2020-ból húzódott át.

Vármúzeum tájékoztató rendszer átalakítása – a múzeum működésében fellépő változások (terület lezárások, új tárlók megjelenése, Királypince átépítése) lekövetése és egyes terek ismertető és tájékoztató anyagainak korszerűsítése vált szükségessé. A grafikai feladat 2021-ben került befejezésre 2020-ból áthúzódó feladatként.

Interaktív látogatói közösségi tér – A múzeum lépcsőháza második emeleti terében a múzeum új stratégiáját ismertető, véleménynyilvánításra, közös foglalkozásokra alkalmas tér került kialakításra.

KISCELLI MÚZEUM

Kiscelli Múzeum területén különböző karbantartási és felújítási munkálatok kivitelezése – tűzjelző, biztonsági, erős és gyengeáramú rendszerek korszerűsítése, felújítása, szükség szerinti bővítése. A feladat **üzemeltetési keretből** valósul meg.

Kiscelli Múzeum fő és melléképület kémény, tető és csatorna javítása vihart követő – a feladat az intézmény **ingatlan biztosítása** terhére valósult meg.

AQUINCUMI MÚZEUM

ELMŰ épület alagsori és Foglalkoztató épület utólagos szigetelés – a két épület talajjal érintkező épületszerkezeti nedvesedés nyomait mutatják. A munkálatok 2020 év végén elkezdődtek és 2021 III. negyedévében végződtek. A feladat a **7882** számú, céljelleggel támogatott engedélyokirat terhére valósult meg.

MHSZ épület klimatizálása – a feladatra 2020 novemberére kötött meg a kivitelezési szerződés. A munkálatok 2020-ban kezdődtek és 2021 I. negyedévében zárultak. A feladat a **7871** számú, céljelleggel támogatott engedélyokiratok terhére valósul meg.

É-K-D-i kerítésszakasz és kapuzat részleges felújítása – a feladat végrehajtása 2020 decemberében kezdődött és 2021 IV. negyedévében zárult. A megvalósítás a **7874** számú, céljelleggel támogatott engedélyokirat terhére történt.

Leletraktár bővítése, klimatizálása – a Záhony utcai irodaépület alagsorában és a hozzá csatlakozó raktártömb alsó szintjén kialakítandó tömörraktárra kiírásra került a közbeszerzési pályázat. A feladat megvalósításának I. üteme 2021 első félévében zárult a tömörraktár kialakításával. A II. ütem, az épület gépészeti rendszerének felújítása a raktárban szükséges klimatikus viszonyok biztosítása érdekében 2021 decemberében kezdődött és 2022. márciusában végződik. A feladat a **7869** számú, céljelleggel támogatott engedélyokiratok terhére valósul meg.

Régi Múzeum rekonstrukciója – tervezés – 2021 folyamán beadásra került a régi múzeumépület rekonstrukciójának engedélyezési terve. A fedezet a **7842** számú, céljelleggel támogatott engedélyokiraton volt biztosított.

Romterület területén előre nem betervezhető kertészeti munkák. – karbantartások.

VEKOP pályázat keretében Szentendrei út mentén látványkerítés létesítése – a pályázat keretében megvalósuló elemek tervezésének költségeit tartalmazza. A feladatra az év folyamán ismételt közbeszerzés került kiírásra, mely az év végén részben sikeresen zárult. Szerződéskötés 2022-ben várható. A fedezet a **7181** számú, céljelleggel támogatott engedélyokiraton biztosított.

Romterület helyreállítás – a munkálatok az Aquincumi Múzeum romterületén 2020 végén kezdődtek és 2021-ben zárultak.

Lenkei utcai leletraktár

Raktár loomtalanítás – 2021. második negyedévében átfogó loomtalanításra került sor a múzeum selejtraktárában, mely szintén a Lenkei utcai épület területén található. Egyúttal a tagintézmények áttekintették az itt tárolt állományukat.

Baross utcai, tervezett leletraktár és műhelyközpont

Felmérés – A főváros által felajánlott épületegyüttesnek nincs megfelelő felmérési terve, így az itt kialakítandó raktár tervezéséhez szükséges az átfogó, épületszerkezeteket, berendezéseket és azok állapotát, teherbírását, károsodását bemutató anyag készítése. A feladatra a pályázat 2021-ben szerződéskötéssel zárult. A felmérés 2021. első félévében készül el.

BUDAPEST GALÉRIA

A Budapest Galéria Lajos utcai műemléki védettségű létesítményének általános állapota részlegesen felújítandó. Az épületben lévő közművek részben elavultak (elektromos hálózat, fűtőberendezés), működtetésük csak folyamatos ellenőrzés mellett lehetséges. A felmerülő javítások során a meglévő technológiához illeszthető legkorszerűbb megoldásokat alkalmazzuk, ami eredményez korszerűsödést, de a folyamat lassú.

A Varga Imre Gyűjteménynek helyet adó Laktanya utca 7. alatti kiállítótér általános állapota felújítandó. Az épületben lévő közművek elavultak, működtetésük folyamatos kockázatot jelent. Energetikai szempontból az épület pazarló. A létesítmény állapota kritikus, bármikor történhet olyan mértékű vagy jellegű meghibásodás, amely kizárja a biztonságos használatot.

A Klauzál tér 2. szám alatt található és a Nemzetközi Művészcsere Program keretében használt műteremlakások (Funkciójuk vegyes: lakóhely és alkotóhely egyidőben, ami az amortizációt jelentősen növeli.) általános állapota (a szerkezeti elemek, a földem és a közművek tekintetében) megfelelő. Az elhasználandó bútorok egy részét újakra cseréltük, ezt folytatva többek között a konyhabútorzat cseréje, tisztasági festés, valamint az árnyékolás kiépítése lenne fontos a működtetéshez.

AQUINCUMI MÚZEUM

A BTM Aquincumi Múzeum és Régészeti Park folyamatosan kommunikál a virtuális térben a múzeumi weboldal, a közösségi média felületek (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube) és a blog segítségével. Célunk a múzeum, valamint az intézmény eseményeinek és kiállításainak hirdetése, a közművelődés elősegítése és a párbeszéd fenntartása a nagyközönséggel a járványhelyzet idején is.

Felületeink rendszeresen frissülnek, illetve új tartalmakkal bővülnek. Az éveleji zárvatartás ellenére sem kellett online közösségünknek nélkülöznie a főváros ókori történetét bemutató tartalmakat. A tanulást és kikapcsolódást elősegítendő a múzeum többek között új oktatási segédanyagokat állított össze, virtuális kiállítást nyitott és online tárlatvezetéseket tartott.

A zárva tartás ideje alatt rendszeresen közzétünk Virtuális kiállítás c. blogunkban az ókori találmányokkal kapcsolatos bejegyzéseket és videókat. Ezekben közelebbről is megismerhetővé vált a kiállítás tematikája, az ókor feltalálói, valamint zseniális találmányaik és azok működési elve. Annak érdekében, hogy oktatási segédanyagként a digitális oktatást is segíteni tudjuk, minden kísérlet végrehajtását videóra vettük és közzétettük hozzátartozó tudományos háttérrel is. A kísérletek könnyedén elvégezhetők az otthon található eszközökkel, így a videók és leírások alapján bárki lemodellezheti őket. A blog minden része visszakereshető honlapunkon, de az egyes bejegyzések külön elérhetővé váltak közösségi média felületeinket is. Hagyományörzők bevonásával élő bejelentkezés során ismertettük az ókori földmérők eszközét, amely Zseniális találmányok időszaki kiállításban is kipróbálható volt.

2021 során is számos virtuális tárlatvezetést osztottunk meg követőinkkel, amelyek mind a honlapon, mind pedig a múzeum YouTube csatornáján elérhetők.

2021 elején az M1 kisföldalatti vonalán kihelyezett plakátokkal hívtuk fel a figyelmet 1 műtárgy – 1 kérdés játékunkra. A játék részleteit folyamatosan megosztottuk a közösségi felületeinken, valamint a honlapunkon, ahogy a tárgyakhoz kapcsolódó részletes leírásokat is. A játékban, több mint 200 ember vett részt teljes, vagy részmegoldás leadásával.

**A 2021. évi
gazdálkodás értékelése**

A 2021. évi mérleghez, eredménykimutatáshoz, maradványkimutatáshoz kapcsolódó tájékoztató adatok.

A mérleg és eredménykimutatás gyakorlatilag az első olyan forrás, melyből információt szerezhetünk az intézmény működésével kapcsolatban.

A mérleg az intézményi vagyon nyilvántartásának dokumentuma, mely 2021. 12. 31-ére vonatkozóan mutatja az intézmény összes eszközét, valamint, hogy ezek az eszközök milyen forrásból valósultak meg.

Nem lehet a mérlegben kimutatni, a nemzeti vagyonról szóló törvény szerint a régészeti leleteket, ha azok bekerülési értéke nem állapítható meg.

Az eredménykimutatás arra szolgál, hogy a felügyelti szerv, valamint az érdekelt felek

- fel tudják mérni az intézmény teljesítményét egy adott időszakban. Jelen esetben 2021.01.01 – 2021.12.31 –ig
- ebből következtetéseket vonjanak le a jövőbeli tevékenységre nézve
- a legtöbb pénzügyi mutató forrása

A tevékenység eredménye a nettó eredményszemléletű bevételek (közhatalmi eredményszemléletű bevételek, az eszközök és szolgáltatások értékesítése nettó bevételek) és az egyéb eredményszemléletű bevételek összege, csökkentve az anyagjellegű ráfordítások, a személyi jellegű ráfordítások, az értékcsökkenési leírás és az egyéb ráfordítások összegével.

1.) ESZKÖZÖK

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök állományának alakulása (eFt)

Megnevezés	Immateriális javak	Ingtatlanok	Gép-berendezés, felszerelés	Beruházás, Felújítás	ÖSSZESEN
Tárgyévi nyitó állomány	89 200	24 077 356	2 949 015	137 338	27 252 909
- növekedés	9 240	196 999	118 740	376 687	701 666
- csökkenés	11 648	4 032	108 385	267 797	391 862
Bruttó érték összesen	86 792	24 270 323	2 959 370	246 228	27 562 713
ÉCS nyitó állomány	61 861	663 307	579 372	0	1 304 540
- növekedés	13 796	17 555	91 837		123 188
- csökkenés	9 207	0	94 083		103 290
ÉCS záró állomány	66 450	680 862	577 126	0	1 324 438
Eszközök nettó értéke	20 342	23 589 461	2 382 244	246 228	26 238 275
<i>Teljesen (0-ig) leírt eszközök bruttó értéke</i>	<i>40 394</i>	<i>0</i>	<i>430 278</i>	<i>0</i>	<i>470 672</i>

A beruházási, felújítási kiadások teljesítését, valamint az ÉCS elszámolásában történt változásokat, a beszerzések jellege, főbb eszközcsoportok szerinti részletezését a fenti táblázat tartalmazza.

Az ingatlanokon 2021. évben aktivált beruházások, felújítások néhány jelentős tétele a teljesség igénye nélkül

• Aquincumi Múzeum - MHSZ épület klímatiszálása:	29 421 085 Ft
• Aquincumi Múzeum - kerítés felújítás	23 000 000 Ft
• Aquincumi Múzeum - foglalk.ép.talajvíz elleni szigetelés:	10 023 128 Ft
• Aquincumi Múzeum - foglalk.ép.talajvíz elleni szigetelés:	31 555 872 Ft
• Palota – Várablak felújítás:	15 656 577 Ft
• Palota – Király pince ruhatár bővítés:	1 900 000 Ft
• Palota – Reneszánsz és Gótikus terem grafikai terv:	2 800 000 Ft
• Budapest Galéria – Villámvédelmi rendszer terv készítés:	4 800 000 Ft

A köztéri szobrokon 2021. évben aktivált felújítások néhány jelentős tétele:

• Perti Lajos: Az erdélyi kettes huszárok hősi emlékmű	14 240 000 Ft
• Homonnay: Hősi emlék XXI.	6 475 200 Ft
• Anto Hörger: Immaculata (1724)	17 205 000 Ft
• Jankovits Gyula: Szarvas Gábor mellszobor mellékalakkal	4 030 000 Ft
• Jankovits Gyula: Salamon Ferenc mellszobor	3 515 000 Ft
• Harmath István: Szent István szobor	23 622 048 Ft
• Odhise Paskali: Szkander bég mellszobor	755 000 Ft

2021. évben három alkalommal történt térítés nélküli átvétel

1. Értékbizonyítvány alapján:

• Odhise Paskali: Szkander bég mellszobor	8 000 000 Ft
---	--------------

2. KGY/2021/16/E001 határozatával a Mozaik Gazdasági Szervezetet megszüntette, 2021.04.01-vel került intézményünkhöz adásvételi szerződés alapján:

• Tárgyi eszközök	668 566 Ft
• Gépjármű – 1 db Peugeot	7 815 000 Ft

3. Bp. Főváros Főpolgármesteri Hivataltól ingyenes tulajdonba adása jogcímmel:

• Gépjármű – 1 db OPEL/Vivaro	6 470 820 Ft
-------------------------------	--------------

2021. évben egy alkalommal történt térítés nélküli átadás értékbizonyítvány alapján:

• Szöllősi Endre: A kutya c. díszítőszobor	4 032 000 Ft
--	--------------

A befejezetlen beruházások és felújítások közül néhány:

- Köztéri szobrok felújítása
- Középkori osztály leletrakat átalakítása
- Aquincumi Múzeum – régi épület rekonstrukciója
- Aquincumi Múzeum – kerítés rekonstrukciója
- Aquincumi Múzeum – Záhony u. irodaépület átalakítása
- Kiscelli Múzeum – erősáramú rendszer technikai kiépítése
- Palota – Királypince ruhatár bővítése
- Palota – szerverfejlesztés és tárhely bővítés
- Palota – új erősáramú rendszer kiépítése, új világítótestek elhelyezése

Jelentősebb beruházási tételek

Számítástechnikai eszközök beszerzése:	3 015 312 Ft
<i>Beszerzés:</i>	<i>2 503 405 Ft</i>
Laptop/Lenovo - 2 db	772 960 Ft
Dell Poweredge T340 - 1 db	624 899 Ft
Számítógép Dell Vostro 3681 - 3 db	704 000 Ft
Kisértékű informatikai eszközök (DVD író, külső winchester, projektor, monitor)	401 546 Ft
<i>Térítés nélküli átvétel:</i>	<i>511 907 Ft</i>
(Laptop,notebook,számítógép,monitor,Win7,Office)	
Gépek, berendezések, felszerelések beszerzése:	17 718 198 Ft
<i>Beszerzés:</i>	<i>17 317 465 Ft</i>
Vitrin (gyártás)	1 404 000 Ft
Párásító-légtisztító berendezés - 2 db	1 933 785 Ft
Világítási elemek	553 800 Ft
Beléptető rendszer (kártyás) - 5 db	1 204 600 Ft
Mosógép vásárlás	390 000 Ft
Mérőállomás gedéziai,Sokkia	2 180 000 Ft
Idegenvezetői rendszer	423 500 Ft
Fényképezőgép /NIKON D850	1 023 622 Ft
Eörsi István emléktábla	930 000 Ft
Kórházvonalok emléktábla	620 000 Ft
Kisértékű gépek, berendezések, felszerelések (íróasztal, irodai szék, információs tábla, fényképezőgép, mobiltelefon, konferencia asztal, öltözőszekrény)	6 654 158 Ft
<i>Térítés nélküli átvétel:</i>	<i>400 733 Ft</i>
(Íróasztal,forgószék,iratszekrény,lámpa,hangszóró,mobiltelefon)	
Járművek beszerzése:	25 617 899 Ft
<i>Térítés nélküli átvétel:</i>	<i>25 617 899 Ft</i>
Peugeot Gápjármű	7 815 000 Ft
OPEL/ Vivaro személygépkocsi	6 470 820 Ft
Műtárgy vásárlások összesen:	9 382 079 Ft
<i>Ebből jelentősebbek:</i>	<i>450 000 Ft</i>
Randomroutines: Előkészítő rajzok a "Pakura" című vasrajzhoz	
Fejér Zoltán György - 160 db budapesti témájú fénykép	1 500 000 Ft
Együttérző tájkép/2017 + 2 db kiegészítő elem	1 141 732 Ft
Vera Molnár: Kompozíció/Composition, 1951	737 019 Ft
Roskovics Ignác: Szent Margit kisalakú festmény,	
Wéber íhenrik: Pfeiffer Ignác portré	366 540 Ft
Veszely Ferenc: 3 db nagyalakú fénykép	1 500 000 Ft
Gosztola G:Think pink kolázs	200 000 Ft
Műtárgy-szobor vásárlás	400 000 Ft
Intarziás parkettatábla	500 000 Ft
Zádor István: A tőzsdepalota télen (1912) olajfestmény	550 000 Ft
Ismeretlen művész: Del Medicio Ágoston (1860-1901) portréja	150 000 Ft
BLUEPRINT ruha kollekció 2 db-os	300 000 Ft
Óbuda város és utcaképek (színes diák)	350 000 Ft
Családtörténeti iratok, rajzok	250 000 Ft
Kokesch Ádám 3 db alkotása	200 000 Ft

Az intézmény nem él az immateriális javak, tárgyi eszközök – sztv. 57§ (3), és az Áhsz 32/17§ (5) bekezdésében biztosított – piaci értékre történő átértékelés lehetőségével.

Az eszközöket az Áhsz-ben foglalt előírások alapján a bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken értékeljük, csökkentve azt a meghatározott értékcsökkenés összegével. Az értékcsökkenés elszámolás módja lineáris és negyedévente kerül elszámolásra.

A 200 ezer forint egyedi bekerülési (beszerzési és előállítási) érték alatti (kisértékű) eszközök minősítését, elszámolásának módját, a számviteli politikában rögzített módon számoljuk el.

2.) KÉSZLETEK állományának alakulása (eFt)

2021.01.01. nyitó készlet	69 294
2021. évi növekedés (beszerzés, egyéb növekedés)	13 038
2021. évi csökkenés (értékesítés, egyéb csökkenés, tiszteletpéldány)	4 932
2021. évi értékvesztés	2 739
2021. 12.31 záró állomány	74 661

<i>új kiadványaink</i>	<i>teljes önköltség</i>
Budavári Királyi Palota története (magy)	1 711
History of the Royal Palace of Buda	2 026
Tanulmányok Budapest Múltjából XLV	1 060
Kaland-játékkönyv Középpontban a ... HU	709
Római kori sírkövek	300
Authenticity and experience ...	638
Barangoló a Kiscelli Parkban HU	905
Szóllósi - Nagy nemes gyűjtemény katalógus	81
Kloáka kiállítás - katalógus	778
60 év alatt a Föld körül - HU	2 388
60 év alatt a Föld körül katalógus GB	1 319
Mikronómia katalógus	317
összesen:	12 232

<i>új ajándéktárgyaink</i>	<i>teljes önköltség</i>
K.M Mágnes	64
K.M. csoki - kicsi	26
K.M. csoki - nagy	57
"Keresd a párját" játékkártya	5
"Keresd a kevelét" játékkártya	3
KM szájmaszk	137
Illatosító "Kloáka, kanális, klozet"	110
Tea - Sarkvidéki tűz	23
Tea - Very Frosty	23
KMP mágnes	68
KMP pálinka	55
KMP képeslap	37
KMP notesz (A5)	113
KMP csoki kicsi	37
KMP csoki nagy	47
összesen:	805

3.) PÉNZESZKÖZÖK (eFt)

A mérleg fordulónapján (2021.12.31.) a pénztárban és a bankszámlakivonatokon lévő záró egyenlegek:

Megnevezés	2021.01.01 nyitó pénzkészlet	2021.12.31 záró pénzkészlet
Házi pénztár	710	475
Főszámla	133 649	12 479
Régészeti számla	838 655	599 529
Pályázati számlák	14 385	14 305
Bankkártya - 2020.02.18 -tól	585	983
MÁK VEKOP - 2020.02.20 -tól	363 603	360 197
Pénzeszközök összesen:	1 351 587	987 968

Az intézménynek más, készpénz-helyettesítő fizetési eszközei, utalványai nincsenek.

4.) KÖVETELÉSEK (eFt)

Intézményünk havi rendszerességgel foglalkozik a követelésállomány felülvizsgálatával. Negyedévente fizetési felszólításokat küldünk, illetve minősítjük adósainkat.

2021.12.31 –én követelésállományunk alakulása:

- Értékesítésből, szolgáltatásból eredő követelésállományunk:	127 108
- 2021.11. hó –ig elszámolt, visszaigényelhető ÁFA követelés:	37 449
- Dolgozóknak adott előleg:	29
Követelések összesen:	164 586

A vevőkövetelések az alábbi minősítési kategóriába sorolhatók:

- Még le nem járt követelés:	736
- 30 napon belül lejárt követelés:	99 020
- 31 - 60 napon belül lejárt követelés:	21 887
- 61 – 90 napon belül lejárt követelés:	137
- 91 – 120 napon belül lejárt követelés:	1 101
- 121-150 napon belül lejárt követelés:	137
- 151-180 napon belül lejárt követelés:	244
- 181-365 napon belül lejárt követelés:	2 965
- 365 napon túli követelés:	881
Összesen:	127 108

A mérlegkészítés napjáig (2022.02.15 –ig) 110 255 eFt vevőkövetelés teljesült. A 90 napon túli követeléseket átadjuk ügyvédünknek és minden esetben végig járjuk a behajtás kötelező lépcsőfokait, úgymint ügyvédi felszólítás, végső esetben végrehajtás. Behajthatatlanná csak akkor minősítjük a követelést, ha erről végzés, vagy eljárást lezáró dokumentum születik.

2021. év végén, megfelelő nyilvántartással alátámasztva, 1 075 eFt értékvesztést számoltunk el a vevőkövetelésekre, az egyéb ráfordításokkal szemben. Az év folyamán 798 eFt értékvesztés visszairást könyveltünk az egyéb eredményszemléletű bevételekkel szemben ezek a tételek befizetésre kerültek 2021. év folyamán.

5.) EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK

2021.12. havi ÁFA elszámolásból eredő követelés: 13 906

Munkavállalókkal szembeni 2021. december havi munkabér követelés: 30
Egyéb sajátos elszámolások összesen: 13 936

Az Áhsz 1.§ (1) bekezdés 6. és 9. pontja értelmében az előzetesen felszámított levonható, valamint a fizetendő általános forgalmi adó könyviteli számláinak az év végén fennálló egyenlegét nem kell összevezetni.

Tehát a 36412 előzetesen felszámított levonható és a 36422 fizetendő általános forgalmi adó könyviteli számlákhoz kapcsolódó mérleg sorokon, év végén csak az adóbevallással még nem érintett összegek mutathatók ki.

Függetlenül attól, hogy visszaigényelhető vagy fizetendő adó keletkezik, a követelést és a kötelezettséget is a mérleg eszköz oldalán kell kimutatni.

Intézményünknel 2021.12.31 –én

- a 36412 Előzetesen felszámított levonható ÁFA egyenlege: - 37 657
- a 36422 Fizetendő ÁFA egyenlege: + 23 751

Visszaigényelhető: - 13 906

Ennek megfelelően a 2021. december havi, NAV felé beküldött ÁFA bevallás összege, az előző időszakra áthozott, követelések között már elszámolt 37 449 eFt-al együtt 51 355 eFt, melynek kiutalását kértük.

6.) AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Az időbeli elhatárolás elve (Áhsz. 4.§. (7) kizárólag a pénzügyi számvitelben alkalmazható, mivel a költségvetés naptári évre készül.

Az aktív időbeli elhatárolások az adott időszak (2021. üzleti év) eredményét növelik. Megjelenhet bevétel növekedésként, költség-ráfordítás csökkenésként.

- Bevételek aktív időbeli elhatárolása 35 714
2022 évben kiszámlázott, de a tárgyévet (2021.év) érintik
- Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása 2 788
2021-ben felmerült, elszámolt olyan költségek, ráfordítások,
amelyek csak a következő időszakra (2022.év) számolhatók el. 38 502

Az aktív időbeli elhatárolások kapcsán figyelemmel kell lenni az időarányosításra. Vannak olyan gazdasági események, melyek lefutása, kifutása nem illeszkedik a költségvetési év fordulónapjához (12.31), és egyszerre több költségvetési évet érint. Az ilyen áthúzódó ügyletekhez kapcsolódó költségeket (pl.: biztosítás) időarányosan határoltuk el a költségvetési évek között.

A forrás oldalon két nagy kategória van, egyik a saját tőke, másik a kötelezettségek (hosszú és rövid lejáratú). Az intézménynek hosszú lejáratú kötelezettségei nincsenek.

7.) SAJÁT TŐKE

A saját tőke elemei az alábbi bontásban kerültek elszámolásra:

Nemzeti vagyon induláskori értéke	24 488 230
Nemzeti vagyon változásai	- 33 667
Egyéb eszköz induláskori értéke és változásai	220 965
Felhalmozott eredmény	665 808
<u>2021. évi mérleg szerinti eredmény</u>	<u>10 543</u>
Saját tőke összege 2021.12.31 –én	25 351 879

8.) KÖTELEZETTSÉGEK

Az intézménynek szállítói tartozásból eredő kötelezettsége a mérleg fordulónapján (2021.12.31.) nem volt.

A költségvetési évet követően esedékes kötelezettségei:

- 2021. IV. negyedévi rehabilitációs hozzájárulás	3 255
- Költségvetési évet követően esedékes dologi szállítói kötelezettség	3 719
- Egyéb kapott előleg	<u>4</u>
Összesen:	6 978

9.) PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Az adott időszak (2021. üzleti év) eredményeit csökkentik. Megvalósulhat bevételek csökkentésével, költségek és ráfordítások növelésével.

Az eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolása között a mérleg fordulónapja előtt a pénzügyi számvitelben elszámolt olyan bevételek, amelyek a mérleg fordulónapja utáni időszak bevételét képeznék, 2021. évben nem volt.

Ide tartoznak azok a mérleg fordulónapja előtti időszakot terhelő költségek, ráfordítások, amelyek csak a mérleg fordulónapja utáni időszakban merülnek fel.

Passzív időbeli elhatárolásként kell elszámolni a térítés nélkül, ajándékként kapott eszközök értékét, valamint az államháztartáson belüli vagy kívüli fejlesztési célra – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, véglegesen átvett pénzeszközök összegét.

- Eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolása:	--
- Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása:	165 657
- Halasztott eredményszemléletű bevételek elhatárolása:	<u>1 993 416</u>
Passzív időbeli elhatárolások összesen:	2 159 073

A halasztott eredményszemléletű bevételek passzív időbeli elhatárolásról tételes analitikát vezetünk.

10.) EREDMÉNYKIMUTATÁS

Az eredménykimutatásnak tartalmaznia kell minden, a tárgyévi eredményre hatást gyakorló gazdasági eseményt, ügyletet.

Az eredménykimutatás egy adott időszakra vonatkozóan vezeti le, hogy az intézménynek milyen bevételei voltak, és az év során felmerülő költségek, ráfordítások hogyan csökkentik a bevételt, majd mennyi lesz az eredmény.

Amíg a mérleg a vagyoni helyzetről ad képet, addig az eredménykimutatás a realizált bevételeket veti össze az év során felmerült kiadásokkal, ráfordításokkal.

Az eredménykimutatás elemzése szempontjából, 2021 évi hasonlóan a 2020. évihez a pandémia miatt rendkívüli évnak mondható. A folytonosság, összehasonlíthatóság elve nem volt biztosított, nem a szokásos üzletmenetben folytattuk a tevékenységünket.

Voltak időszakok, amikor részleges nyitva tartás volt, de voltak időszakok, amikor az összes múzeumunk zárva tartott. Erre a tájékoztató adatoknál még kitérünk.

A Covid-19 járvány kitörése előtti (2019.év) adatok összehasonlítása a 2020. 2021. évi adatokkal, valamint a 2020. és a 2021. évi adatok összehasonlítása csupán tájékoztató jellegűek, az időszakok annyira eltérőek, hogy ezekből következtetéseket levonni nem lehet.

Ebben számos körülmény közrejátszott:

- változó intenzitással fennmaradó járványveszély
- negatív társadalmi-gazdasági hatások
- az adott helyzethez való rugalmas igazodás (homo office, a Múzeum időszakonként-i bezárása)
- a járvánnyal kapcsolatban felmerült plusz kiadások
- a munkahelyek megőrzése, új munkahelyek teremtése a járvány utáni helyzet újraindítása, megerősítése érdekében (marketing)
- a költségvetési politika, ezen belül az adó és járulék politika változása

Megnevezés	2019.év	2020.év	2021.év	Előző évhez viszonyítva %-ban (2021/2020)
- Saját, bizományos ár értékesítés	4 912	3 955	2 965	75,0
- Ásatási szolgáltatások	521 261	266 236	288 258	108,3
- Bérleti díj	58 128	1 829	23 730	1297,4
- Jegyértékesítés	147 387	41 651	78 339	188,1
- Egyéb szolgáltatások (reprodukciósfelhasználás, fotódíj, szakértés)	30 398	12 976	13 679	105,4
- Eredményszemléletű bevételek,támogatások	1 751 028	2 285 666	2 453 075	107,3
- Anyagi jellegű ráfordítások	544 228	448 920	610 796	136,1
- Személyi jellegű ráfordítások	1 546 468	1 857 881	2 032 794	109,4
- Egyéb ráfordítások	1 474 959	38 239	163 811	428,4
- Értékcsökkenési leírás	49 344	53 397	50 617	94,8

Az állami szférában a költségvetési gazdálkodásnál általában a munkabér és közterhei, valamint a magas eszközállományból eredő értékcsökkenési leírás teszik ki a költségek igen jelentős részét.

2020 –ban az anyagjellegű ráfordítások között nem tervezett összeg 11 663 eFt, 2021-ben 6 067 eFt merült fel a vírus elleni védekezés, a munkavállalók egészségének megvédése érdekében. Ezekhez a költségekhez számos eszközbeszerzés is párosult, amivel biztosítani tudtuk, hogy dolgozóink home office –ban el tudják látnia feladataikat.

A személyi jellegű ráfordítások a 2019 évhez viszonyítva 31 %-al, a 2020 évhez viszonyítva 9 %-al növekedtek. Itt számoljuk el a foglalkoztatottak, valamint a nem foglalkoztatott természetes személyek munkabérét, illetményeit, juttatásait és egyéb másszemélyi jellegű kifizetéseit, valamint ezek járulékait.

A rendkívül nagy összegű, 163 811 eFt Egyéb ráfordításokon belül az alábbi tételek teszik ki az összes ráfordítás több mint 90 %-át:

- Térítés nélküli szobor átadás (Szöllösi Endre: A kutya c. díszítőszobor) 4 032
- Működés célú le nem vonható ÁFA 7 868
- Beruházási célú le nem vonható ÁFA 2 926
- Felújítási célú le nem vonható ÁFA 17 316
- Költségvetési maradvány elvonás 117 660
- Vállalkozási maradvány elvonás 1 520

Bevételeink közül az ásatási szolgáltatás ugyancsak kis mértékben, de növekedett 8 %-al. A jegyértékesítésből származó bevétel annak ellenére, hogy 2021 januártól – május végéig a múzeum zárva tartott 88 %-al emelkedett. Nagy valószínűséggel ez annak köszönhető, hogy augusztusban nagy érdeklődést övezve megnyitották a Szent István termet. Mivel ez a Budapesti Történeti Múzeum

épületén belül van, a számos érdeklődő a múzeumba is vásárolt jegyet. A bérleti díjból származó bevételek is jelentősen növekedtek, mivel számos rendezvényt, zenekar-börzét tartottak, valamint filmforgatásokra is igénybe vették a helyiségeket.

A többnyire kedvezőtlen helyzetek alakulása mellett is (kiesett árbevétel; nem tervezett költségek) pozitív eredménnyel zárt az intézmény. Ehhez nagyban hozzájárult, hogy radikális költségcsökkentéseket eszközöltünk azokon a területeken, melyek nem veszélyeztették működésünket. Az elért eredmény, valamint a vagyon alakulása között szoros összefüggés van. A mérleg szerinti pozitív eredmény, mely a saját tőke elemét képezi., gyarapítja a vagyon alakulását. Ez az összeg a 2021 –as gazdálkodási évben 10 543 eFt.

11.) MUTATÓK, ELEMZÉSEK

Az adatszolgáltatásokban a KGR rendszer automatikusan generálja az előző évi záró beszámolóból a nyitó adatokat, így a folytonosság elve biztosított, valamint lehetőség van az előző év adataival való összehasonlításra, különféle mutatók számítására.

A különböző mutatók számításánál 2021 évben, az összehasonlíthatóság elvét figyelembe véve, csupán a mérleg adatait elemezzük. Mivel az eredménykimutatás egyes sorai nem a teljes évet tükrözik, a hatékonysági mutatók számításától eltekintünk. Ezek a mutatók általános képet adnak az intézmény gazdálkodásáról.

Segítenek, hogy meglássuk a problémákat, és megtudjuk, hol keressük a problémák forrását. Fontos szempont azonban, hogy ezeket a mutatószámokat ne csak 1 év viszonylatában vizsgáljuk.

Fontos megjegyezni, hogy a mérlegből számított mutatók adott időpontra vonatkoznak és e Ft-ban.

	<u>2019. év</u>	<u>2020.év</u>	<u>2021.év</u>
- Vagyon- és tőkeerősség mutató			
Megmutatja, hogy mekkora hányadát teszik ki a befektetett eszközök az intézmény vagyonának:			
$\frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Összes eszköz}} \times 100$	$\frac{25\,748\,083}{26\,782\,607} = 96\%$	$\frac{25\,948\,369}{27\,526\,090} = 94\%$	$\frac{26\,238\,275}{27\,517\,929} = 95\%$

- Tőkeerősség mutató

A saját tőke arányát mutatja meg a forrás oldalon:

$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes forrás}} \times 100$	$\frac{25\,130\,192}{26\,782\,607} = 93\%$	$\frac{25\,339\,794}{27\,526\,090} = 92\%$	$\frac{25\,351\,879}{27\,517\,929} = 92\%$
---	--	--	--

- Likviditási mutató

Azt fejezi ki, hogy a likvid eszközöknek tekintett forgóeszközök értéke hányszorosa az éven belül esedékes kötelezettségeknek:

$\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$	$\frac{1\,023\,022}{5\,859} = 174$	$\frac{1\,551\,175}{1\,502} = 1\,032$	$\frac{74\,661}{6\,978} = 11$
--	------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------

Ez a mutató jó viszonyítási alap a fizetőképesség jelzésére, nem jó ha az értéke látványosan romlik.

- Tárgyi eszközök aránya

Azt jelzi, hogy a működő eszközökön belül mekkora hányadot képviselnek a több éven keresztül használatos tárgyi eszközök:

$\frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$	$\frac{25\,725\,615}{26\,782\,607} = 96\%$	$\frac{25\,921\,030}{27\,526\,090} = 94\%$	$\frac{26\,217\,933}{27\,517\,929} = 95\%$
--	--	--	--

- Befektetett eszközök fedezettsége

Azt mutatja, hogy az összes befektetett eszközt milyen arányban finanszírozza a saját tőke. Kedvező, ha a mutató minél nagyobb, mert ez azt jelenti, hogy a saját források egyre nagyobb hányadát finanszírozzák a befektetett eszközöknek:

$$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100 = \frac{25\,130\,192}{25\,748\,083} = 97\% \quad \frac{25\,339\,794}{25\,948\,369} = 97\% \quad \frac{25\,351\,879}{26\,238\,275} = 96\%$$

- Forgóeszközök aránya

Arról tájékoztat, hogy az összes eszköz között milyen arányt képvisel a rövid távon befektetett eszközök értéke. Ez utalhat az intézmény tevékenységének forgóeszköz igényességére:

$$\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100 = \frac{1\,023\,022}{26\,782\,607} = 3,8\% \quad \frac{1\,551\,175}{27\,526\,090} = 5,6\% \quad \frac{74\,661}{27\,517\,929} = 0,3\%$$

- Működésbiztonság, nettó forgótőke

A pénzügyi egyensúly léteire utal

Forgóeszközök	1 023 022	1 551 175	74 661
- Rövid lejáratú kötelezettségek	<u>-5 859</u>	<u>-1 502</u>	<u>-6 978</u>
	1 017 163	1 549 673	67 683

12.) TÁJÉKOZTATÓ ADATOK

- Az intézmény főbb azonosító adatai:

Neve: Budapest Történeti múzeum, Rövidített neve: BTM

Székhelye: 1014 Budapest, Szent György tér 2.

Adószáma: 15490634-2-41

Vezetője: Népessy Noémi főigazgató

Irányító szerve: Fővárosi Önkormányzat

Telephelyei:

- Kiscelli Múzeum, Budapest, Kiscelli u.108
- Aquincumi Múzeum, Budapest, Szentendrei út 133-139
- Budapest Galéria, Budapest, Lajos u. 158

- Az intézmény számviteli politikájának főbb vonásai

Az intézmény számviteli politikája, és annak szerves részét képező szabályzatok a számlarend, számlatükör, bizonylati rend – a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően – a szükséges módosításokkal elkészültek. A könyvvizetés módja kettős könyvvitel, melyet az intézmény a SALDO integrált számítógépes rendszerével végzi.

Az elkészített mérleg típusa: A típusú

Az eredménykimutatás: összköltség eljárással készült.

A könyvek vezetése forintban történik.

Az intézmény havonta: időközi költségvetési jelentést

negyedévente: időközi mérlegjelentést

év végén: 12.31 –i fordulónappal éves költségvetési beszámolót készít.

Az immateriális javak, tárgyi eszközök ÉCS –je az Áhsz. 30.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján negyedévenként, az éves leírási kulcsok alapján, időarányosan lettek elszámolva.

Értékvesztést az intézmény, a Sztv. 54-56.§ -ai alapján készletekre és vevő követelésekre számol el. Vevőknél minősítés alapján, az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló, és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelések esetén számol el.

A belső ellenőrzés folyamatossága biztosított. Ezeket az ellenőrzési feladatokat a Kató- és Társa 2003 Tanácsadó Kft. havi rendszerességgel végzi.

- Munkerő gazdálkodás

A munkaerő mozgást indokolja, hogy a közsférában tapasztalt alacsony munkabérek hatására az elvándorlás egyre erősödni látszik. A szakmai illetve a szellemi munkavállalók egyre több munkahely között tudnak válogatni, ezáltal aktívabban, és egyre hamarabb mennek át új munkáltatóhoz.

	2020 -ben (fő)			2021 -ban (fő)		
	Szellemi	Fizikai	Összesen	Szellemi	Fizikai	Összesen
Kilépők száma:	20	16	36	26	8	34
- ebből nyugdíjba	4	1	5	8	1	9
Belépők száma:	29	12	41	30	16	46

2021.12.31 –én

- munkaviszonyban lévők száma: 337 fő (munkajogi záró létszám)
- az általános statisztikai állományi létszám: 308 fő

A magas fluktuáció miatt gyakorlatilag folyamatosan jelentek meg az álláshirdetéseink. 2020.11.01 – től az intézményben dolgozó közalkalmazottak jogállása a Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonnyá alakult át (megtartva 10 évre a korábbi közalkalmazotti státusszal járó jubileumi jutalmat, végkielégítést).

- Pandémia

A járványhelyzet miatt az intézményünkhöz tartozó múzeumok többsége 2021.január 01 – május 31 -ig, (egy-egy múzeum időszakos nyitva tartása mellett, pl.: Aquincum szabadtéri kiállítások, rendezvények) zárva tartott.

A járvány terjedésének megelőzése érdekében megteremtettük az otthoni munkavégzés feltételeit. Számos belső intézkedés is történt a járvány megfékezése, dolgozóink többsége home office –ban végezte otthon a munkáját. Nem bocsájtottuk el a dolgozókat, azok a munkatársak akik a bezárás időszaka alatt saját munkájukat nem végezheték, (teremőrök, biztonsági őrök) más osztályok munkáját segítették (új, tervezett kiállítások előkészítésében közreműködtek).

Komoly kihívás volt a kiadások csökkentése, a pénzügyi egyensúly megteremtése.

Összeségében a 2021. évi működés során, gazdasági területen nem adódtak fennakadások. Az intézmény szakmai feladatait maradéktalanul ellátta, pénzügyi kötelezettségeinek hiánytalanul eleget tett. A folyamatos működőképesség biztosított volt, likviditási probléma nem merült fel.

- Vállalkozási tevékenység

Intézményünk az alaptevékenység mellett, 2021. évtől vállalkozási tevékenységet is folytat, mindezt a költségvetési szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeiről szóló szabály szerint.

Alaptevékenységünk körébe a szakmai alapfeladatok, és e feladatok ellátását segítő más, nem haszonszerzés céljából végzett tevékenységek tartoznak, míg a vállalkozási tevékenységünk minden esetben haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból végzett tevékenység.

Vállalkozási tevékenységünk nem veszélyezteti az alaptevékenységből eredő kötelezettségeinket, a bevételeket és kiadásokat elkülönülten számoljuk és könyveljük el.

Célja: hogy az intézményünk időleges szabad kapacitását a vállalkozási tevékenység keretében hasznosítsuk, (helyiségek bérbeadása) mindezt önfinanszírozó jelleggel. Tehát a vállalkozási tevékenység bevételeinek minden esetben fedeznie kell a tevékenységgel összefüggő közvetlen és közvetett kiadásokat.

2021.évi vállalkozási tevékenységből származó összes bevételünk: 34 725 eFt

vállalkozási tevékenységből származó összes kiadásunk:	34.725 eFt
melyből - dologi jellegű kiadások:	20.935 eFt
személyi jellegű kiadások:	10 628 eFt
járulékok	1 642 eFt
egyéb elszámolások kiadásai	1 520 eFt
vállalkozási tevékenységből származó maradvány:	0 eFt

13.) MARADVÁNYKIMUTATÁS eFt

A maradványkimutatás az éves költségvetési beszámoló részét képezi.

A költségvetési szerv bevételeit és kiadásait alaptevékenység és vállalkozási tevékenység bontásban tartalmazza, illetve bemutatja a kötelezettségvállalással terhelt maradványt, a szabad maradványt és a vállalkozási maradványt terhelő fizetési kötelezettséget.

Alaptevékenység költségvetési bevételei	519 455
Alaptevékenység finanszírozási bevételei	3 796 533
Vállalkozási tevékenység költségvetési bevételei	<u>34 725</u>
Összes bevétel	4 350 713
Alaptevékenység költségvetési kiadásai	3 327 965
Vállalkozási tevékenység költségvetési kiadásai	<u>34 725</u>
Összes kiadás	- 3 362 690
Alaptevékenység összes maradvány:	988 023
Kötelezettségvállalással terhelt maradvány	892 127
Szabad maradvány	95 897
Kötelezettségvállalással terhelt maradványból:	
- személyi juttatásokra	49 477
- járulékokra	7 685
- dologi kiadásokra	485 547
- beruházásokra	<u>349 418</u>
	892 127
Vállalkozási tevékenység -bevételei	34 725
- kiadásai	<u>- 34 725</u>
Maradvány:	0

Az intézmény 2021 december 31-én rendelkezésre álló pénzeszközei a maradványhoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére fedezetet nyújt.

Budapest, 2022. március 11.

Népe

Népe Noémi
főigazgató

Csiki Attila
Csiki Attila
gazdasági igazgató